

12 RÖPIRAT.

Budapest,

1881. június 15.

I. évfolyam

IX. füzetet.

V i r r a d!

Nagy a jajveszéklés Izraelben! Veszettül gajdolnak nálunk a „sornálok” stb. az oroszországi zsidóüldözések miatt, és roppantul fölszortyanva zúgolódnak a jebuzeusok, a miért Európa érdekükben nem interveniál, és mivel az egyes elsőrendű államoknál közvetve vagy közvetlenül tett eziránti kunyorálásaikra, hol semmi, hol kitérő választ nyertének. Franciaország nem is mozdult, daczára annak, hogy ott jelenleg Monsieur León Gambetta a legmérvadóbb egyéniség, ki tudvalevőleg szinte zsidó. Angolország pedig kereken kijelentette, hogy más államok belső ügyeibe nem avatkozik, mert azok azt nem igen szeretik.

Hogy Gambetta nem mozdul, onnan magyarázandó, hogy zsidó természetéhez képest, nagymérvben fondorkodó terveivel viselős, s mint méltó fia a szemita fajnak, kész inkább fajzatát, (mert hiszen nemzetről csak nem lehet szó,) sőt apját, anyját s egész utálatos ivadékat – egyelőre legalább – megtagadni, semhogy a „re bach”-nak zsebetételét időnek előtte koczkáztatná holmi közbevetésekkel; – mert hiszen máskülönben e Styxen-tuli alvilági varangy-fajzat felette összetartó. Nagy baj tehát némikép a zsidókra nézve jelenleg az, hogy Gambetta terveinek gyümölcse még csak virágjában van – s annak megérése csak egy év multára remélhető, hozzávetőleg számítva. Ha teljes biztossággal ülne a nyeregben, több mint valószínű, hogy prüszkölő nyomatékkal éreztetné szemita természetének és hajlamainak lételét, – de szerencsére a jelen konstellációk mellett egyelőre még: – Silentium!

Angolhon külügyérének naiv, keresetlen nyilatkozata pedig meggyőzhette volna a mauslikat arról, hogy e legszabadelvűebben vezetett nagyhatalom kormánya nem tartja érdemesnek a zsidókat, arra, hogy magát miattuk échauffirozza. (Ami kár is lett volna!)

És e körülmények folytán, persze, emberi létük hangoztatásával, kihívó önhittségük teljes puffasztottságában, erősen köpködik a mérget meg az epét, másrészt lappangva czirkáló álnokságuk hol vigyorgó hol torzuló alázatosságával: azaz parazita természetük gvávaságával, – ájuldoznak a „civilizálatlanság”, az „emberiségből való kivetközöttségnek keblet rendítő” tényei fölött! Talán kellene valaki, a ki kivezesse őket Egyptomból!? Csak lessétek!

Mindenütt mozognak a zsidók ellen!

Mindennek pedig csak van valami értelme! Ok nélkül nincs okozat!

Tehát megvetés mindenütt és kiirthatlan ellenszenv! Ha lélektanilag fürkésznék maguk a zsidók a nyilvánvaló áramlat eredetét: következetességből ugyancsak nekik saját álláspontjukból föl kellene vetniök a kérdést: vajjon miből s honnan magyarázandó ez általános megvetés, és a tőlük való megszabadulás iránti általános világ-törekvés?! De ők ezt nem igen akarják és nem is fogják tenni, mert épen úgy, mint a hogy a becsület etikájáról fogalmuk nincs, s az alább közlendőknél fogva nem is lehet, a be- és meg-ismerés becsületességét is teljesen nélkülözik. No megmondom nekik én!

Ugyanis a zsidófajtól erkölcs-vallási tekintetben még a halhatatlanság eszméje is teljesen idegen. Az csak az itteni (földi) életről tud, és csak földi büntetésekkel fenyeget, (vagyis csupán földi j a v a k iránti érzéket tételez fel,) nem örökkévalókkal; (innen ezen esküformái: „thestem dhagadjon megh”, „csiphóim aszszanak el,” „legyek sántha és bhéna” stb.) sehol sincs szó a halál utáni fennmaradásról. E tény valóságát sok jeles theolog (nevezetesen Warburton, Chalmers s mások) feltétlenül elismeri.

A modern liberalismus e legnagyobb és leghangosabb szájhősei-nek (de kegyeltjeinek is) ősei nagyszámú rabszolgákkal birtak, a kikkel ép úgy bántak, mint minden egyéb keleti nép, azzal a különbséggel, hogy, ha a zsidók rabszolgái közül, rosszulbánás miatt valamelyik meghalt, a zsidó törvényhozás számításba vette, hogy a tulajdonos már maga a veszteség által eléggé meg van büntetve, mert hiszen az agyonütött az ő saját pénze volt!

A. zsidóság vallási határozatai következtében, (melyek a testben vérré, s így eredendő bünné váltak,) nem ismer népjogot. (Das Capital ist international.) Egy vallás sem oly türelmetlen és üldöző, mint a zsidó: „Azon népből, melynek országát Jehova a te Istened neked adja, semmit se hagyj életben, a mi leheli!”

A zsidóknak – már az ó korban is, – más népekkeli bánásmódja, önhitt, tolakodó és szemtelen kevélykedése e népekre nézve elviselhetlen volt, – épen úgy, mint ma is minden szomszéd s illetoleg általuk rákfeneként ellepett népekre nézve.

Szerencsés létben ama határtalan önhittség és elbizakodás, kötételes és orozátlanság, a legmesterkétebb vadsággal és állati lealacsonyodással egybekötve, („raffinirteste Brutalität und thierische Verkommenheit”. Hol is található a prostituczió oly mérvben kifejlődve, mint zsidók-lakta városokban és városrészekben?! Példa reá Budapest s ennek Terézvárosa, a hol a bordélyháztulajdonosok legnagyobb száma nem-e zsidó?!) a mely tulajdonságokat minden alkalommal érvényesítenek, ép oly dús virágzásnak örvendettek évezredek előtt, mint ma, s megfordítva, s ez az, mi mindenkit annál inkább fellázít ellenük, mert ők minden más ember és nép ellen valásuk alaptételeiből merítve, mindent szabadnak tartanak és tartottak mindenha a maguk részére! Többi közt még megjegyzendő, hogy mikor még hadi foglyokat ejtettek, (beh gyávák lehettek elleneik!) mindent lekaszaboltak, csak a szüzeket nem! Worüm? – á dorüm! S e mellett, mint a biblia is tanusítja, felette gyávát voltak!

S ezen kimondhatlanul utálatos fajzat-töredék himpellér parazita unokái, kik semmivel sem különbek őseiknél „trotz Kùltür und Civilisation”, mernek csodálkozni, hogy emberek őket nem szívelhetik!

Handabandáznak a „Kùltür”-rel és a „C i v i l i s a t i o n”-nal; pedig rendkívül csekély a zsidók tudományos műveltsége. A zsidók egyebet sem találtak föl a „Borsé” -nél és az „U n t e r n e h m u n g” -oknál, (Ezeket se ők találták föl. – Szerk) illetőleg csakis ezen fogalmakban tudnak mozogni. Ez is a napnál világosabban tanúsítja, ezen, az emberi lélek eltörpült torzképét viselő átkos és utálatos fajzat-töredék parasita voltát, és bélyegzi meg azt kitörülhetlenül; hiszen valódi műveltség minden egyes népfajnál csak annyiban mondható fennállónak, a mennyiben összes társadalmi tevékenysége és viszonyai, – egyenként és egészben, – a közös értelmi és anyagi jólét állandó megállapítására és használatára irányulnak.

S ehhez képest tarthatlannak mondhatni azon nézetet, miszerint a zsidók olyan emberek volnának mint mások. Mindenesetre más, specialiter ragadozó természetű nemző pártól származnak, a melynek szíve hyenanemű lehetett. Mert, ha nem állana ez a különbözés, lehetetlen, hogy jellemvonásaik az idők folytán el ne mosódtak volna.

Részemről óhajtottam volna, a mint azt e röpiratokban már egy ízben kifejezem, hogy a zsidók az európai államok szövetekezete által, bizonyos határnap kitűzésével, indítatnának a csön-des oczeán szigeteire, s hagyatnának ott magukra. Minthogy azonban eme békés óhajom, megérlelése felé más módon kezd terjengni, – e végzetszerű időelőttiség miatt biz én nem bánkodom;

ellenkezőleg, üdvözlöm e ténykörülmenyt azon meggyőződéssel, hogy valahára megvirradt.

Budapest

R-on

Államunk és a judaismus.

IV.

Itt tekintek szét figyelmesen, a szép Balaton partjain, melynek hullámmoraja volt dajkadalom. Kiválólag bortermelő vidék ez, a „Balaton melléke” kitűnő borterményéről nevezetes. Lakosai jólétnek örvendtek még csak ezelőtt egy évtizeddel is, de hajh! hol állunk ma!?

Az egész vidék zsidósága az egyöntetű működés kedvéért szerves egészset képez.

Községeinkint megállapítják a helyi körülményekből folyó teendőket. Összegyűlnek a zsinagógában, s ott közös megállapodásra jutnak szüret táján, hogy: „az idén csak ennyiért, s ha lehet, ennél olcsóbban fogják vásárolni a bort, de még most nem, várni kell, majd november hóban, mikor már itt lesz az adóvégrehajtás, akkor majd maguk jönnek könyörögni a gojok, s akkor mi könnyen beszélünk.”

Megjegyzendő, hogy zsidóink egytől egyig mind borszenzálok is, sőt olyanok is vannak, kik csupán csak borszenzálságból élnek, és tervszerű összműködéssel oly helyzetet teremtenek, melynek urai ők lesznek mindenkor. Édesgetve ajánlanak és nyitnak hitelt a legkegyelmesebb jótékonyosság álarca alatt a magyar birtokos osztálynak, s ezt oly szép, sima modorral cselekszik, hogy egynémelyig lépre csalt szegény birtokostársunk még örül is neki, hogy van embersége Mózsinnál.

Ügyszólván kizárólag csakis bortermeléssel foglalkozván a lakosság, mind a zsidóktól vásárolja éven át (mert keresztény kereskedőt a zsidók meg nem tűrnek a községekben, annak pusztulni, veszni kell!) élelmi czikkeit, ruházatát sat. apródonként, úgy, hogy mire a szüret ideje eljő, nyakig úszik az összes termelő közönség az adósságban, (hej! de kevés a kivétel, fájdalom!) s még nagy szerencse, ha a termésből kikerül az adósság, mert legtöbbszörre a zsidók olyan árt szabnak a bornak, mikor a termés mennyiségéről tájékoztatják magukat, hogy ki ne kerüljön belőle a tartozás, hanem maradjon belőle foglaló a jövő évi termésre is.

A szegény termelő csak bámul maga elé, vakarja fületövét, és szörnyűködve mondja, hogy: „hát az adó miből kerül ki!?”

„Oh khedves János gazda, egy csüppet se bosoljon! itt vagyok én, – adok én kölcsön mogának, amennyi csak khüll, ozthán meg a búthom ajthaja is nyitva áll elüthe ijjel naphal!”

A szegény magyar ember egy nagyot lélekzik, mi sóhajnak is beillenék, megnyugszik sorsában, átadja egész évi termését, s adótartozása erejéig pénzt vesz fel kölcsön a jótévő Mózsitól adóslevélre, vagy váltóra, ki oly kegyes, hogy nem kíván nagy kamatot, csak minden forint után egy napra egy krajczárt. „Nú! hát mi az az egy krajczár?! Szhót sem irdemel, zol iach lebn!” Az adósságcsinálás pedig megy tovább, mint a múlt évben. Az adóslevél vagy a váltó minden hónapban megújítatik, a kamat ilyenkor mindig tőkésítetik, s a jövő évi szüretig akkora összeggé növi ki magát a krajczáros interes, hogy a szegény adósfél majd hanyatt esik bámultában.

Minden jebuzeusnak megvannak a maga bizonyos pártfogoltjai, minél több, annál jobb, s egyik pártfogó sem licitál a másikra, mindegyik elbánik a maga embereivel. Mindegyik egyforma áron vásárol, sőt ha lehet, a közösen megállapított normális áron alul, de felül semmi esetre, – lehet az áruk minősége közti különbség bármily szembeötlő is, – tehát nincs is ok és mód a pártfogó-cserélésre.

Egy kis „kagal” a vidékünk zsidósága. A termény árát nem a termelő, hanem a zsidó határozza meg, s ha a nyomorult goj elszörnyűködik az ár alacsonyosságán, s elég vakmerő azt mondani, hogy: „így nem adhatom”, a jótévő zsidó akkor azt mondja: „jól van, adja el másnak, a kinek akarja, de engem fizessen ki rögtön, mert már holnap bepörlöm!” És dobva-fakadva ott hagyja szépen a gojt, hogy hadd elmélgdjék a világi dicsőség múlandóságáról. Ez szegény lótfut Iczighez, Iczigtől Ábrahámmhoz, Ábrahámától Izsákhoz, sat., kínálja borát nyakra-főre, de egyik sem ígér érte magasabb árt a másiknál. A mi szegény magyarunk csak bámul: „ejnye mintha csak összebeszéltek volna!” (aminthogy igaz is!) s nincs más mit tennie, mint hogy elmegy utoljára is Mózsához, régi jóltevőjéhez, és kalaplevéve könyörög, hogy hát csak ne pörölje be, inkább átadja borát úgy, mint tegnap kérve volt S ekkor még fölül rá jól megleckézteti Mózsi elkeseredett magyarunkat, hogy hát miért is nem bízik ő benne feltétlenül, mikor ő jót akar vele tenni, a legmagasabb árt ígérte meg egyszerre, sat.

A szegény termelő sehogy sem segíthet magán, mert a helyzet urai kizárólagosan minden községben az odavaló zsidók.

A kis „kagal” ugyanis kiterjeszti működését az egyöntetűség kedvéért az egész érdekközös vidékre. Ha a szomszédos községek határába betéved egy borvásárló, az odavaló zsidók azonnal megárre-

tálják, hogy: „hová megy?” »Ebbe meg ebbe a községbe.” „Odamenjen, ott már minden bort össze vásároltak a pestiek, maradjon nálunk, vásároljon itt” Lefülelik egész szemtelenül, s nem eresztik a másik községi zsidók nyakára, nehogy ott a termelőkkel személyesen érintkezhesek a vidéki vevő. A melyik községben megjelenik ilyen ismeretlen borvásárló, szemmel tartják, lefülelik, hogy nélkülük ki ne mehessen a hegybe. Felvilágosítják, nyélbe sűtik, hogy: „nézd ha magad mégy bort vásárolni, nem kapsz – például – 10 forinton alul, de mi ismerjük a körülményeket, tudjuk, hol szorul a kapcza, olyan pinczékhez vezetünk, hol a prima borból válogathatsz 6 forintért, ha adsz minden hektótól 50-60 kr. szenzáldíjt.” Nem bolond egy borvásárló sem, hogy így ne tegyen, hanem a nyomorult termelő veszt bizonyosan hektónként 4 forintot, csak azért, hogy a zsidó nyerhessen 50-60 krt, sőt többet, mert fölülrá a termelőtől is követel szenzáldíjt. Olyan áruczikken nyerészkedik a tulajdonos rovására, melybe egy fillért se fektetett, s érte egy cseppet se izzadott. Ugyan kérem, miként minősíthető az ilyen eljárás?! Élelmességnak? Nem! Én g a z s á g n a k minősítem!

Egyik bortermelő társunk, ki átlát a szitán, összepakkolt bor-mustráiból, s felment Budapestre, egyik odavaló legtekintélyesebb keresztény nagyborkereskedőhöz, ki vidékünkön nagy mennyiségű bort vásároltat évenként, s megvételre ajánlotta egész pincze borát, úgy okoskodván, hogy minek fizessen ő szenzáldíjt, mikor maga is elintézheti egyúttal ezt a dolgot is más teendőivel együtt a fővárosban, aztán meg a szenzálok az ő kitűnő minőségű boráért sem akarnak jobb árt fizetni, mint egynémelyik silányabb boráért. Az illető nagyborkereskedő elutasította, azt mondván, hogy most nem vásárol, mert elég nagy a készlete, különben, ha épen el akarja adni borát, jelentkezzék csak otthon, ennél meg ennél az ő megbízottjánál, „ki igen derék, becsületes ember,” (az ám! csakhogy már sokkal kisebb gonosztevőket felakasztottak!) majd az elintézi az üzletet, sat.

Tehát a nagyborkereskedők is nyélbe vannak sűtve!? Jaj neked szegény bortermelő magyar! Míg így tart, életed csupa tengődés marói holnapra, s rövid időn veszve vagy.

Egyik balatonmelléki község szőlőhegyen maga a vidéki borkereskedő vásárolt össze személyesen, kóstolás és alku útján jelentékeny mennyiségű bort több termelőnél, válogatva, le is pecsételte sajátkezüleg a hordókat, s a bor elszállítatását, – első fejtéskor, – egy zsidó borszenzálna bízta. Mikor az elszállítás ideje eljött, a zsidó szenzáln nyélbe sűti a termelőket, hogy, ha neki a lepecsételt és megvett borok után hektónként bizonyos díjt fizetnek, felszabadítja azokat

a pecsét alul, meghagyja azokat a termelők birtokában, s elküldi helyettük azon silányabb borokat és lőrétet, melyeket a vásárló ki-mustrált, és meg nem vett. Úgy is történt. Tehát ezek a gazok megcsalják még saját megbízóikat is, tán épen azért, hogy azt a vidéki borvásárlót elriasszák, hogy az többé be ne tegye a lábát az ő revier-jökbé bort válogatni, s pár krajczárral magasabban fizetni az árt, mint azt a kis „kagal” előre megállapította. Ők maguk akarnak a helyzet urai lenni minden időben, ott bizony minőség és kölcsönös alku szerint ne verje fel s ne fizesse meg senki a bor illendő árát, mert milyen nagy baj lenne az, ha a termelők nem szor-nálnának adósságcsinálásra!

Mit gondolsz édes bortermelő társam, mi lesz ennek a követ-kezménye előbb-utóbb?! Ha észre nem térsz, s nem segítesz magad-on, majd meglátod rövid idő múlva, s majd megsiratod keservesen, de megsiratja még dédunokád is!

Nem elég az intő példa?! Épenséggel a magad kárán akarsz-e tanulni? Hát nem látod, hogy hány lakostársad, kik még ezelőtt pár évvel jó módnak örvendtek családjukkal együtt, ma már csak mint árendások laknak azon házban, melyet őseiktől örökölték, s az már a „jótevő” zsidó birtokába ment át!

Csak nézz körül figyelmesen, avagy pillants bele a telekköny-vekbe, látni fogod, hogy az ősoktól örökölt földbirtok úgy meg van terhelve a zsidók javára, hogy az illető tulajdonos csak névleges birtokosa annak, s a zsidó csak azért nem forgatja ki belőle, hogy az csak hadd túrja a földet, bölcsen tudja a zsidó, hogy a haszon évről évre az övé, s ha a birtokot elemi csapás éri, legalább nem az ő munkadíját, nem az ő kiadásait sújtja.

Ha árverezések tartatnak, a kis „kagal” kiküld kebeléből há-rom négy bajnokot, közülök egy-kettő árverez, a többi pedig czer-niroz. Ha keresztény árverezni, többet Ígérni akar, lebeszéli, hogy ne tegye, majd ők olcsón megszerzik, és átadják, de 60-100% nyereséggel, s így ők vágják zsebre a hasznot az árverést intéztető vagy szenvedő fél kárára. A nyereségen aztán szépen megosztoznak. Árva vagyon és hagyatéki árveréseknél mennyi kárt okoznak ezek a szegény árváknak!

A birtokszerzés legújabb módját meg úgy produkálta nemrégiben nálunk egy pálinkafőző jebuzeus, hogy neki ne kerüljön egy fillérjébe se, és sikerült neki. Bizonyos A. K. nevű egy-ügyű embert rábeszél, hogy: „thodja mit Kháró bácsi, én elhartom mogát holálos holtig, thiszteségesen roházom, aszthalomnál mindig moga ül elül, csak írassa rám az öreghegyi pinczés szőlőbirtokát.” A. K.-nak a pálinkaivás (mit a zsidók országszerte tervszerűleg ter-

jesztenek,) gyenge oldala lévén, jól felöntött belőle, s ráállt a zsidó biztatására aláírta az adásvevési szerződést, de az úgy volt kiállítva, mintha például háromszáz forint készpénzen vette volna meg a birtokot s árát le is fizette volna. Mint vevő már, nem ő, hanem másik vármegyében lakó fia figuráit az okiraton, kinek javára a tulajdonjog bekeblezése a hiteltelekönynél foganatosított is. Mikor ez megtörtént, a szemtelen jebuzeus nevetés közt nem átallotta másoknak azt beszélni, hogy „ha majd a Kháró bácsi éhes lesz, hát majd inni, – ha pedig sz o m j a s lesz, e n n i adok neki, így aztán majd nem sokáig tartja ki a dicsőséget, – megszökik.” Úgy is történt harmadnap múlva. Az együgyű rászedett fél aztán beperelte a zsidót; de csak annyit tudott megnyerni, hogy az okmányon szándékosan csekély mennyiségben kitüntetett vételárt csakugyan lefizette a zsidó, igen, de az nem lett elég a perköltségekre, a zsidó pedig hamarosan még a per folyama alatt eladta a birtokot egy másik zsidónak, a vételár kétszeresénél is magasabb áron, tehát ő nyert. A birtok mégis zsidókézre került, s volt tulajdonosa elmondhatja, hogy most már „se pénz, se posztó.” A zsidó részéről élelmesség ez? Nem! alávaló gazság! Néhány évvel ezelőtt új zsidó-templom-megnyitási ünnepély volt Magyarország egyik elsőrangú furdójén, s a telivér zsidó kebelt dagasztó azon örömmel, – hogy Jehovának ismét egygyel több temploma van, – nyilvánulása mi lehetett hevenyében más, mint kóser lakoma. Az ország különböző részeiből voltak jelen hívők, sokan voltak köztük rabbik, juris és medicinae doktorok, nagybirtokosok, nagykereskedők, nagyságos urak és handlék. Mint meghívott vendégek, nem-zsidók, ketten voltunk, egy országos tekintély, és az én igénytelen csekélységem. Bennünket alkalmasint azért hívtak meg, hogy meggyőződjünk, sőt tán híreszteljük is, miszerint nem isznak ám embervért lakomáikon. Ily furcsán nem éreztem még magamat soha, de nem is felejttem el a benyomást, míg élek, soha. Tartattak pohárköszöntések magyar nyelven is, de legtöbbször német nyelven. Egy S . . . nevű juris doctor (alkalmasint ő az az „S.” ki a kaposvári „12 telefon”-ban *) öltögeti fekélyes nyelvét; hadd öltögessen, az olyan védelem mindig az ellenfél ügyének szolgál javára, legalább bebizonyítja azt is, hogy a zsidóban még az irodalmi tisztesség érzetének árnyéka sincs!) felemeli poharát, felköszönt! a nagylelkű magyar nemzetet, (eközben ugyancsak pislog a jelenvolt országos magyar tekintélyre,) annyira lelkesül, hogy keze elkezd remegni, s poharának tartalma majd az asztalra majd a mellette ülő szomszéd-

*) A „12 telefon” beadta már a derekát, mert áprilisban, a szerkesztőségnek a pártoláshiány fölötti utolsó lamentációi mellett megszűnt. – Szerk.

jának nyaka közé csurog a legutolsó cseppig. Kiemeli a magyar türelmességét, mert Magyarországon – úgymond, – nemcsak hogy nem üldözték a zsidót soha, hanem akárhol ha üldöztettek, itt, e nagylelkű nemzet nemes kebelén mindig biztos menedéket találtak mindenkor. S itt már úgy elragadta extasisa, hogy még az üres pokarat is kiejtette kezéből, s égfelé emelt kezekkel adott hálát Izrael isteninek, mondván: „Ez a the monkhád óh Jehova!”

A dikció nem tett nagy hatást, a szónok tapintatlan volt, vagy talán buta; mert Jehova mellett, gojt is dicsőített. Készen is lett rá a refain azonnal. Felemelkedik helyéből egy másik, valóságos élő talmud, alföldi nagybirtokos, tehát „nagyságos ór,” s úgy replikáz, hogy a juris dakterlebn csaknem az asztal alá búvik. Saját életéből, tapasztalataiból meríti az adatokat, azt mondja, hogy ezelőtt ennyi és ennyi évvel, (mintegy 20 évet említett,) ugyanazon tekintélyes alföldi városban, hol most ő városi tanácsos, ugyan ő, mint keresztül utazó szegény mezítlásos zsidó fiú, nem tölthetett egy éjszakát, a város akkori statútumai nem engedték meg, hogy aban a városban zsidó nemcsak hogy megtelepedhessék, de még meg se szállhasson. Hogy most már nem úgy van, ezt ő nem nevezheti toleranciának, hanem élteti a korszellemet, az észet, az ügyességet, és az élelmes életrevalóságot, mely előbb-utóbb kivívta a helyet magának, és győzött, diadalmaskodott. Volt erre riadalom Izraelben akkora, hogy majd megsiketültünk bele. De már ezt mégsem hánytá szó nélkül a jelenlevő nagynevű magyar vendég sem, felemeli poharát, és élteti az „ész” és „ügyességet,” de csak úgy, ha azt a hazának valódi polgára a haza valódi javára használja, és ezután nemsokára távozott. Én maradtam mindvégig, tanulmányoztam Izraelt, s azon meggyőződéssel távoztam, hogy: „nem lesz a kutyából szalonna” de soha!

Vannak vidékünkön egyes elemi és felsőbb népiskolai keresztény igazgató „tanár”-ok, kik a szűk látkörű praeparandia falai közül kiugorva nagy pöczkösen az életbe, a helyett, hogy itt, mint a legnagyobb iskolában újra kezdenék tanulmányaikat, nagy begyesen „pedagogusok”-nak kürtölik magukat, és mintegy megkövetelik, hogy tekintélyeknek tartassanak. Ismerek keresztény ügyvédet, kit annyira elbájol a zsidó asztaláról lehulló azon hulladék, mely a keresztény magyar állampolgár testéből sajtoltatott ki, és terült a zsidó asztalára, de a java már a zsidó által felemésztetett, neki a szó szorosán vett értelmében csak a hulladék jut csili-bili apró perek alakjában, hogy ő ezen tengődhetik, s ki annyira boldog, hogy az előbb említett egethasogató paedagogusokkal egyetemben tündetőleg harsogtatja – még pedig úgy, hogy a zsidók is

meghallják ám, – a keresztény felebaráti szeretetből folyó türelmes-
séget. Kiabálják, hogy nem úgy kell a zsidókat jó útra téríteni,
mint azt a 12 röpirat” célozza, hanem a valódi keresztényi sze-
retet fogja őket meghódítani majd előbb-utóbb, mely azt parancsolja,
hogy, ha valaki kővel hajít, kenyérral dobd vissza, és ha valaki ar-
czul üt tartsd oda másik arcodat is, sat., és mivel a hazáját szerető,
minden kórtünetre reámutató s a buta gondolkozásmódtól ment anti-
semita nem így tesz, tehát rosszabb szerintük a zsidónál, s mint ilyent
nem áthatják zsidók előtt tüntetőleg nevetséges színben feltüntetni
akarni, sőt sértegetni is. Mit törődnek ezek azzal, ha pusztulni lát-
ják a saját létalapjukat is képező földműves osztályt, csak a Krisztus
vallásának köpenye alatt a zsidók árnyékában hűtözdhessenek al ká-
nikulai hőségben, mikor a szegény földműves izzad az aratásban,
azért, hogy a zsidó garmadája teljék, ah! az nem tesz semmit, csak
nekik is jusson belőle!

Ezt csak megemlíteni akartam itt, mint szomorú jelenséget, hogy
ilyen csodabogarai is vannak a magyar társadalomnak és a maiar
nemzettestnek; mert az ily nyomorult apró emberkéhez egy sa-
vam sincs.

A ki a nyilvánosság terére lép, annak előre el kell készülnie
lenni arra, hogy megugatják a kutyák, sőt ha lehet, meg is harap-
ják, de ez ne csüggessen bennünket, antisemitákat. Tevékenységünk
merítsen tápot mindazon körülményekből, melyek a nemzeti létünk
ellen intézett akár alattomos, akár nyílt támadásokról tanúskodnak.
Lám! a föld szabad, a földesúri jogok megszűntek, nincs robot, nincs
dézsmá! Nincs-e?! Oly terhes és oly gyalázatos robot nem terhelt
magyar birtokot soha, mint amilyen terheli mostanság nemcsak a
volt jobbágyi, hanem a nemesi birtokokat is!

A volt földesurak, a kik mindenkor tanácsadók, pártfogó
atyáik voltak jobbágyaiknak, önkényt mondtak le jogaikról, hogy le-
gyen egyenlőség, testvériség a három bérczű, négy folyamú hazát ám
ők visszaléptek; de helyökre kerekedtek a zsidók, kik nemcsak a
termény egy bizonyos hányadát, de az összes termést harácsolják
a termelőktől, s csak idő kérdése, hogy maga a birtok is egy
általánosságban zsidó kézre kerüljön. S a mi honatyáink a magyar
lapok értesítései szerint „derültség” közt kegyesek végig hall-
gatni Istóczy képviselő beszédeit és interpellációit a zsidóügyben.
„Vae tibi ridenti, quia mox post gaudia flebis!” El jó majd az idő,
mikor észretérnek a mi honatyáink is, csak késő ne legyen! Vagy
talán már észre is tértek, de n e m m e r i k bevallani?!

Pedig „Periculum in mora.”

Keöd Józsefi

Az oroszországi események.

Oroszországból, a politikai elnyomás, társadalmi és kulturális nyomorúság országából véres hírek érkeznek hozzánk. Az orosz nép zöme, mely türelmes megadással húzta eddig igáját, szenvedve az elnyomás, zsarnokság és véres háborúk minden borzadalmait, nehezen bár, de viselte a társadalmi és nemzetgazdasági kérdések rendezetlenségének néppusztító hatásait, kifogyott türelméből, s a mily nagy volt eddig hallgatása, melynél csak nyomora lehetett nagyobb, most annál lázasabb sietséggel iparkodik elmaradásain segíteni.

A nihilismus a czarismussal vívja halálharczát, mely csak egyik fél teljes tönkretételével érhet véget, de minket ez korántsem érdekel annyira, hogy par excellence foglalkozzunk vele; tisztázzák ok számadásukat a czárral s a rendszerrel úgy amint bírják, mi irántuk közönyösek vagyunk. Nem tarthatjuk fenn azonban e felfogásunkat a nyomorúság azon harczával szemben, mely a zsidók gaztetteinek némi megtorlásául támadt a dél-orosz tartományok síkságain. Erre nézve be kell ismernünk, hogy e harc, ha nem is helyesmelhető, de végre is nagyon könnyen megmagyarázható.

A boszú és gyűlöletnél mindenestre szebb az emberszeretet és a béke; de oly népfajjal szemben, mely a leggyalázatosabb, legszívtelenebb módon, daemoni gyönyörűségérzettel marcangolja alattomosan megejtett embertársait, aligha lehet a humánus bánásmódot feltétlenül követelni. Az, ki a „szemet szemért, fogat fogért” talmudistikus elvét alkalmazza a nem felelőjéhez tartozók iránt, nem várhatja, de nem is remélheti, hogy ezek a „dobd vissza kenyérral, a ki kövel dobott” keresztény princípiumának világnemesítő türelmével fogadják embertelen machinációit.

A zsidóság pedig ily módon jár el. Szívtelen csalásai, uzsorászkodásai, a közerkölcsiség, vallás és hazaszeretet kipusztítására célzó, ezer meg ezer ténynyel beigazolt üzelmei az emberiség vérszívóivá, a népek boldogságának, jólétének és szabadságának közös ellenségeivé tették őket. Ez aztán szülőökává lesz a boszúnak, pedig ha annak árja egyszer dagadni kezd, nincs hatalom, mely megállíthassa, myg ki nem tombolta magát

Az orosz zsidóság, köztapasztalat szerint, minden hitványságát bírja a talmudzsidónak, megcsontosodása az a legfőbb rossznak, melynek szívéhez és kezéhez minden hozzáfér, s lelkülete piszkosabb mint Áugiás világhírre vergődött istállója. Nálunk is sokkal rosszabbak az Orosz, és Lengyelországból betolakodott sémiták, mint azok, kiket a Dél vagy a Nyugat közvetítésével kaptunk, a mivel azonban korántsem akarjuk azt mondani, mintha ezek kevésbé lennének veszedelmesek-

Ezek a zsidók húzták-nyúzták évekig a délorosz tartományok lakóit, elnyomatva, üldözve bár, de mégis mint vampyrok szívták a vért folyton a miből látszik, hogy e kérdés megoldásánál radikális kúrára van szükség, s a repressiv rendszabályok legfeljebb ideig óráig képesek feltartóztatni akár a népektől a zsidókat, akár a zsidóktól a népek boszúját.

Ma százmilliókra rugó károkról beszélnek az óbégató zsidó lapok. Mily óriási nyomorban sínlódhatnak ott a népek, hol a zsidók aránylag oly szegény vidéken milliókkal rendelkezhetnek. Azok a milliók csak a nép vérének kiszívásával juthattak a zsidókhöz.

És ez a boszúálló tömeg nem igen iparkodik lemeszárolni a zsidókat, beéri vagyonuknak elpusztításával, mintha ezzel is jelezni akarná, hogy: „Ebül gyült szerdéknék ebül keli elveszni.”

Hetek óta foly már e rombolás; hiába küldik ki a katonaság ezreit, hiába fogdossák el az „izgatókat,” hiába nógatják a zsidólapok még a diplomatiát is közbelépésre, hiába tesznek meg a hatóságok minden lehető a nép lecsillapítására: az tombol tovább, s ha egy helyről kipusztították a zsidókat, más helyütt támad hasonczélú mozgalom. Bizonyosága ez annak, hogy a sémita csőcselék éveken át folytatott üzelmeivel oly óriási gyúanyagot halmozott össze, annyi gaztettet követett el, hogy csak egy szikra kellett, s azonnal elolt-hatatlanul lobogott fel a boszú lángja.

Ne keressük e mozgalom okát – mint zsidó zszurnalistikánk teszi, – sem a hatóságoknál, sem a nihilistákban sem a németországi antisémitákban; mert az egész forrongásnak egyedüli és kizárólagos okai a zsidók maguk, kik tetteikkel hívták ki a nép Ítéletét, mely most ugyancsak alaposan iparkodik megbüntetni a bűnösöket. És ha csakugyan kívülről jött volna az impulsus, s nem maga a nép kezdte volna, ez is egyenesen, sőt még hatósabbban bizonyítaná, hogy a zsidók üzelmei már megérlelték a közgyűlöletet, s egyetlen intésre kitör a harcz, és dül oly elkeseredettséggel, a minővel csak egy türelmét vesztett, nyomorúságától, kínzóitól szabadulni akaró nép erőszakos utón segíthet magán. Mert hisz mindannyian tudjuk, hogy a forradalmakat nem egyesek, nem pártok csinálják, hanem a viszonyok; s ha ezek megértek a forradalomra, kitör az biztatgatás nélkül is. A zsidók pedig nagyrészt már odavitték a dolgot machinatióikkal, hogy a zsidókérdés megoldását napokig talán lehet, de évekig halasztani már azért sem szabad, nehogy ily erőszakos eruptiók történjenek.

Mi nem helyeseljük, mert nem helyeselhetjük a zsidókérdés erőszakos utón való megoldását. E mód csak nagy néha vezet igaz eredményre, s csak felette ritkán képes a megromlott viszonyokon

tartósan segíteni; de e felfogásunk mellett sem zárkozhatunk el azon meggyőződésünktől, hogy a zsidóság gaz üzelmel valóban képesek ily erőszakos megoldás megkísérlésére, felizgatni a kipusztított népek nyomorúság-szülte elkeseredését.

Előttünk áll a törvényes, a helyes út, hogy megszabaduljunk e vampyrseregtől; hisz ha a pestis s a keleti marhavész, vagy a philoxera ellen kordonokat tud húzni az állam, és – mint az eredmények mutatják, – sikerrel, mennyivel inkább kell ezt tennie a zsidósággal szemben, mely megöli a testet és a lelket, elad Istent és hazát, s jobban pusztít az összes dögvészeknél. Ezekről az államnak kötelessége megvédeni alattvalóit.

Forduljunk tehát a jogos, az alkotmányos fegyverekhez. Zsidók nélkül eddig is megéltek a nemzetek, ezután sem epesztek értök halálra magukat. Lelkében, szokásaiban, moráljában, hitében, érzületében és mindenében elütőlünk a zsidó, s e bajon csak úgy segíthetünk, ha minél hamarább és minél biztosabban megszabadulunk tőlük.

De az oroszországi események folytán máris előttünk áll a kérdés: mi történjék azokkal a gyalázatos zsidókkal, kik az agyonveretés elől mi hozzánk menekültek? Nagy részök a monarchián belül telepedett meg, sőt hazánk felvidékeiről is hallatszik hasonló panasz. Befogadni közibénk ezt a ronda hadat örülség lenne; hisz nincs azokban semmi jó, semmi becsület, mert akkor nem zúdították volna magukra a legborzasztóbbat: a kizsarolt népek boszuját. Hogy fogadjuk be mi azt, kinek futva kellett menekülnie a halál elől, hacsak nem akarjuk, hogy nálunk még ezek is elősegítsék azt a katasztrófát, mely ha kitör, hát borzasztóbb lesz az oroszországi forrongásnál.

Intő például állíthatja ez esetet maga elé az államhatalom, megtanulhatja belőle, hogy a nép baján idejekorán kell segílni, nehogy az maga keressen módozatot az erőszakos megoldásra. De intő példa ez a zsidókra nézve is. Láthatják, hogy Európában a rebach nem örökös, itt nem lehet szabadon garázdálkodni, ha mindjárt az államhatalom rést hagy is az ilyenekre. Láthatják, hogy az európai népfajok közt, elütő világnézetökkel, faji jellegökkel helyök nincs, legjobban tennék tehát, ha valami biztos helyre vinnék az irhát, mert bizonyos, hogy a honnét a zsidókat az államhatalom ki nem küllebbezi, onnét előbb utóbb a nép maga fogja kiverni, a mi természetesen legalább néhány jebuzeusnak lehetetlenné teszi, hogy az előírt rítusok szerint jusson Ábrahám kebelébe.

Mi most is a törvényes megoldást sürgetjük, még pedig a gyökeres megoldást. A rákfenét ki kell égetni egészen, a hydrának nem

szabad egy fejét sem a törzsön hagyni, ha nem akarjuk, hogy száz nőjjön heiyébe. Államunk a zsidóbarátsággal szelet vet, miből aztán vihart arat az pedig az életrevaló csemetét ép úgy elsodorja, mint a tövisbokrot. Ha nem kívánja a modern állam, hogy a zsidók bukása neki is bukása legyen, szabadítsa meg népét a zsidóktól.

Ez a mi felfogásunk. Megoldani a zsidókérdést törvényes úton, mert a népboszú irtózatos lenne. A zsidók meg fogják köszönni még egyszer, hogy mi törvényes úton kívánjuk ügyöket rendezni. Sürgetjük tehát az államhatalom intézőit e kérdés békés megoldására, nehogy a nép ultima ratioként a kaszát, kapát ragadja fel, élete, erkölce és vagyona védelmére. Ti pedig zsidók féljétek a nép haragját, mert az rettenetes.

Szemnecz Emil.

Népünk elszegényedésének okairól.

Szabad legyen a nyilvánosság előtt, mai társadalmi beteg állapotunkról egy nyílt szót szólanom, azon hazafiúi érzettől áthatva, miszerint minden honpolgárnak nemcsak joga, de kötelessége is, a társadalmat, a mennyiben annak veszélyeztetését vagy kárát látja, ebbeli vészes állapotára figyelmeztetni, s azt azon utak és módakra figyelmeztetni, melyek a közelálló veszélyt tán elháríthatnák.

Honunkban egy napról-napra jobban terjedő elszegényedésnek, sőt vagyoni s ennek folytán erkölcsi és szellemi elpusztulásnak induló földműves néppel találkozunk, a mely még rövid idővel ezelőtt jólétnek örvendett.

Ha kutatjuk az okokat, a melyek népünk e nagymérvű elszegényedését eredményezték, úgy az e téren figyelemmel olvasottak után, a következő törvényeket vélem helyesen felsorolhatni, u. m.

1. Az 1867. XVII. törv. czikket, mely a zsidóemancipációt kimondta.

2. Az 1868. XXXI. törv. czikket, mely az uzorát szabaddá tette, és melynek alapján a mi amúgy is mindenkor pénztelen népünk 9 éven át a leglelketlenebb és legszemtelenebb módon zsaroltatott ki.

3. Az 1877. évi VIII. törv. czikket, a mennyiben ez még távolról sem felel meg a szükségnek és nem elég szigorú arra, hogy a szabaddá tett uzorás pénzüzetét kellő korlátok közé szorítaná, Az Ausztriában legújában behozott uzoratórvény nálunk is ajánlatos lenne.

4. Az új váltótörvénykönyvet, mely a váltóképességet nem hogy megszorította volna, de még a nőkre is kiterjeszti;— holott a cultura terén már jóval előbbre haladt nyugat-európai államok ma oda törekednek, hogy a szenvedő váltóképesség csakis kereskedőkre szoríttatnék. Ezeken kívül

5., Hiányzanak törvények, melyek a furfangos, tanult egyén irányában védelem alá vennék a népet, mert a naponta üzérkedéssel foglalkozó üzletember, egy, földműves vagy általában üzletekkel csak ritkán foglalkozó egyént javaiból, saját hasznára előbb képes kiforgatni, mint az utóbbi magát azokban fentartani képes; s azért szükséges lenne, egy a földbirtok-minimumot megállapító törvény; és szükséges lenne a végrehajtási minimumnak a földbirtokra nézve leendő megállapítását tárgyazó törvény. Hogy mily szükségesek ezek egy nyerstermelő országban, az minden vitatást kizár, s az sem áll, hogy ezek a földműves hitele megrázódtatásával járnának. A minimumnál ez nem áll, s nem is állhat. Mert tegyük fel, hogy a minimum a jelenlegi készülőben levő kataszteri becsú alapján lenne megállapítva, s a kimutatott holdankénti jövedelem összegéhez képest, annyi holdban mindenütt, hogy az így előálló összeg 100 fjt jövedelmet tenne; ehhez még a lakó és gazdasági épületeket, valamint a szükséges gazdasági felszerelést hozzávéve, mindezek képeznék a végrehajtás alá nem eső nyenyúljóhosszát. Ez által csakis a birtokosnak és családjának szorosán életfentartását kjepező s őt a koldusbottól megmentő vagyona biztosíttatnék. Az igaz, hogy ekkép nem lenne a birtok-minimum megterhelhető, de hisz a könnyíti hitel nyitása, sok emberre nézve egyenlő a töltött fegyverrel a gyermek kezében. Ezt tanúsítja Ausztria és Stájerország is, a hol a sok különböző népbankok könnyedén, noha előnyös feltételek mellett, kölcsönöket adtak, a kölcsön vevők azonban a pénzt csak a legritkább esetben helyezték el gyümölcsötetóleg, úgy, hogy daczára a »agy előnyöknek, a kamatfizetési és tőketörlesztési feltételeknek már rövid idő alatt nem voltak képesek megfelelni, minek folytán ezen kötelezettségek teljesítése végett, uzsora-pénzekhez kénytelenítetttek fordulni, s aztán megbuktak. Az ily birtokot terhelő állami és községi adó is csak a birtok beszedett terméséből lenne bevehető.

Továbbá óvatosságból nem volna-e teljesen igazolt, ha mindazok, kik még népiskolákat sem végeztek, ügyletek kötésénél annyiban gyamolíttatnának, hogy ilyeneket csakis vagy egy kir. közjegyzivagy saját körjegyzőjük közbejöttével köthetnének, a mely közbenjárók az ügylet valóságát bizonyítanák.

Úgyszintén a piaczon is a falu népe, mind az alku, mind a mérlegelés tekintetében, a sok furfangos kereskedő irányában, némi

csékély díj mellett, rendőri ellenőrzés és pártolásában lenne részesítendő, ámde nem úgy, hogy ezen ellenőrző egyének a kereskedőknek megvásárlottjai legyenek!

Honunk mint főleg nyerstermelő ország virágzásának legfőbb feltétele egy józan s egészséges szellemű és lehetőleg jó módú földműves nép! miért is ezt oltalomba venni, s ennek elpusztulását megakadályozni, a legfontosabb közérdekek, de maga az állam pénztárának érdeke is, követelik. Ha az 1876. XXXI. törv. cikk a hivatalnokok évi fizetésének 600 frtig terjedő minimumát a végrehajtás alól elvonta, s ezeknél a közérdek iránti tekintet volt a döntő, miért ne lenne indokolt ezen kiváltság a földműveseknél is, a kik az állam pénz- és véradóját legnagyobb részben viselik!?

Ezen utakon vélem én a zsidóságnak fosztogató tevékenységét itt honunkban ellensúlyozhatni.

Másrészt pedig az illetén törvényes intézkedések a zsidóságot is képesek lesznek a kievihez hasonló s csakis a végelkeseredéssel indokolható forrongásoktól megóvni. Dixi et salvavi animam meam!

Pozsony.

Okolicsányi György
h. ügyvéd.

Istóczy Győző, Vasvárott és Rumban tartott, képviselői beszámoló beszédeinek a zsidókérdésre vonatkozó részei.

Vasvárott, f. é. május 22-én.

T. választótársaim!

.....

S itt mindenekeelőtt kénytelen vagyok azon sajtószertű helyzetre utalni, a melyben én vagyok, hogy t. i. én itten önök előtt épen azon működésemről beszélhetek legkevesebbet, sőt tán épen semmit sem, a mely működésem pedig képviselői eljárásomnak fő tárgyát és tulajdonképeni büszkeségemet képezi, s a mely működésemmel arattam legtöbb sikert.

Lehet, hogy tán már a legközelebbi jövő is fordulatot hoz be ebben a tekintetben is; de ma még azon bizonyos dolgokról, – közelfekvő okokból, – csak a képviselőházban és csak a sajtó terén nyilatkozhatom szabadon. S miután röpirataim útján önök

úgyis teljesen tájékozva vannak e kérdés állásáról és fejleményeiről, engedjenek meg, ha én itt, nyilvános gyűlésben, e tárgyat bővebben nem fejtegetem.

Sajnos, hogy mi magyarok e tekintetben se jutottunk még odáig, a hol van már például Németország, a hol a röpirataimban fejtegetett elveket széltében-hosszában népgyűléseken is hirdetik; de hát Magyarország e tekintetben egy leigázott ország, s ez azért van így, mert a leigázók szövetségesei: saját véreink.

Arra azonban igen kérem önöket, hogy általában képviselői eljárásomat a röpirataimban is ismertetett elveim szempontjából méltóztassanak megbírálni; mert én általában minden politikai lépésemet akként teszem, hogy az általam az országban képviselt ismeretes elvekkel összeütközésbe ne jöjjek, hogy kítűzött célokat ne veszélyeztessék, s hogy egyéb kérdésekben tanúsított magatartásom által ezen, általam terjesztett elvekkel egyetértő, különben pedig más politikai pártokon is levő párthíveimet magamtól el ne idegenítsem.

Az általam szerencsére napról napra nagyobb sikerrel terjesztett ismeretes elvek mind jobban közeledvén a megvalósuláshoz: az is természetes dolog, hogy én kénytelen voltam működésemet a legújabb időben úgyszólván erre az egyetlen pontra koncentrálni, s így természetesen egyéb tárgyakkal kevésbé foglalkozhattam. De én úgy vagyok meggyőződve, hogy ezen, röpirataimból is eléggé ismert működéssel, én, az én helyzetemben, legtöbbet is használhatok a hazának.

Én itten szavamra mondom önöknek, hogy én nem kerestem ezen, – igaz, – népszerűséget szerzett, de egyúttal tövises utat; de miután, a fenforgott körülmények között, egyszer már ráléptem erre az útra: örömmel haladok azon a pályán, a melyen ha némi hírnevet szereztem, s némi elismerést vívtam ki magamnak, messze a haza határain túl is: ez a hírnév, ez az elismerés első sorban önöket illeti meg mélyen t. választóim, önöket, a kik kezembe adták azt a fegyvert, a melylyel sikereimet kivívhattam, önöket, a kik kezembe adták azt a zászlót, a melyet most már a győzelem biztos kilátásával lobogtatok.

Rumban, május 26-án.

T. választótársaim!

A múlt héten, mielőtt Budapestről, képviselői beszámoló beszédeim megtartása céljából, hazajöttem, több képviselő barátom,

megtudva hazajövelelem célját, azt kérdezte tőlem: „Hát úgy-e, hallunk tőled újra egy nagy antisemitikus beszédet?” Mire én azt feleltem hogy „Hát bizony nem fogtok tőlem ilyent hallani; s hogy én egyebek közt, ilyen beszámoló beszédet sem tarthatok, annak ti képviselők vagytok a legfőbb okai. De különben is, az én választóim politikai tekintetben sokkal érettebbek, semhogy ne tudnák azt, hogy a ma még felforgó viszonyok közt, én ilyen beszámoló beszédet sem tarthatok.”

Ez volt válaszom. – És miután, sajnos, csakugyan így áll tényleg a dolog: nekem önök előtt itten, nyilvános gyűlésben, igen nehéz állásom van. Mert képviselői eljárásomnak fő tárgyát ismeretes elveim érvényesítése körül kifejtett működésem képezvén, erről a működésemről tudnék és szeretnék önöknek legtöbbet és legjobban is beszélni, annyival is inkább, mert, miután ismeretes elveimet – csekély kivétellel, – nemcsak saját párttársaim, hanem a többi országos politikai pártokhoz tartozó hazafiak is osztják: én, minél többet beszélek egyéb politikai kérdésekről, annál többet árthatok az általam az országban képviselt ügynek, jobbról is balról is, sokan nem jó néven vehetvén nekem azt, hogy én, az ő különbeni elvbarátjuk, – egyéb kérdésekben más húrokat pengetek, mint a mely húrok pengését ők hallani szeretnék.

De hát én csak egy ember vagyok, s így mindenki természetesnek fogja találni azt, hogy én egy és ugyanazon időben nem lehetek kormánypárti is, pártonkívüli is, társalgási ellenzéki vagyis u. n. habaréki is, meg szélsőbaloldali is.

Mivel véletlenül én szabadelvű párti vagyok: neheztelnek ezért én reám a pártonkívüliek, a mérsékelt ellenzékiek és a szélsőbaliak; de ezen neheztelés inkább csak olyan neheztelés, mint mikor egy jó barátunkra csak azért neheztelünk, hogy miért nem áll mellénk, segíteni tolni a mi szekerünket.

De már most, uraim, ha énnekem mint szabadelvű párti képviselőnek ellenfeleim a mérsékelt ellenzékiek és a szélsőbaliak; ha én mérsékelt ellenzéki lennék, akkor ellenfeleim lennének a kormánypártiak is meg a szélsőbaliak is; ha meg szélsőbali lennék: akkor meg ellenem támadnának úgy a kormánypártiak mint a mérsékelt ellenzékiek. Én képviselői működésemben nagyon szorgosan ügyelek arra, hogy én a többi pártok irányában merev magatartást ne tanúsítsak, s legfőlebb csak a részükről, álláspon-
tom ellen egyesek által időnkint intézett rohamokat verem vissza, de ekkor is minden szenvedély nélküli modorban.

Ha aztán ezen kíméletes magatartásom mégse használ, és továbbra is ellenem fenekednek: úgy ők lássák ezen eljárásuk következményeit; mert én bizvást elmondhatom, hogy ismeretes elveim az ország választó közönségénél – legyen az akár mérsékelt ellenzéki, akár szélsőbaloldali, – mély gyökereket vertek, s bizonyára fejszoválva látják ezen t. elvbarátim a hazában, hogy saját pártjukbeli emberek ellenem, elvük képviselője ellen fenekednek, s ezen fejszoválások következményeit se a mérsékelt ellenzék se a szélső baloldal nem köszöni meg.

Én már többször kijelentettem azon mérsékelt ellenzéki és szélsőbaloldali képviselőknél és barátaimnak, a kik engem hívo-gattak, hogy menjek ő hozzájuk, mikép, ha ők – úgy látszik, – saját pártjuk érdekeire nézve károsnak tartják azt, hogy én a szabadelvű párton vagyok: tegyenek ők is úgy amint én teszek, és nem lesz semmi baj, s én leszek az első, a ki ka-lapot fog előttük emelni. „Hja, az nehéz dolog!”, felelik erre az én ellenzéki illető t. képviselő-barátaim. „No, ha nehéz dolognak tartjátok, – mondtam én viszont nekik, – akkor engedjete-k engem a magam útján üdvözülni, s a magam esze és belátása sze-rint boldogulni.”

Ezeket azért is mondtam el önöknek, t. választótársaim, hogy általában az én képviselői eljárásomat ismeretes elveim szempont-jából méltóztassanak megbírálni; mert én általában minden poli-tikai lépésemet akként teszem, hogy az általam az országban képviselt társadalmi és politikai irány érdekeit mozdítsam elő és sikerét ne compromittáljam.

Ezen ismeretes társadalom-politikai elveimről – sajnos, – ma még csak a sajtó terén és a képviselőházban nyilatkozhatván szabadon: itt azokról hallgatnom kell,” amint hallgattam azokról önök előtt az előbbi évek alatt tartott beszédeimben is. Tudom, hogy azért önök engem úgyis megértének, amit azzal is eléggé tanúsítottak, hogy ismeretes elveimért engem már kétszer: 1875-ben és 1878-ban, az első esetben egyhangúlag, a második esetben pedig nagy többséggel képviselőjükkül választottak meg.

Tehát én csak más dolgokról beszélhetvén itten szabadon: beszéljünk más dolgokról.....

A rentekölcsön-conversió ügyében folyt tárgyalásokra a bécsi Rothschild és consortiuma elég kegyes volt Budapestre lefáradni; holott tudvalevőleg eddig pénzügyministereinknek hozzá Bécsbe kellett feljárniok, aláztos tiszteletüket tenni. Ez is egyik jele az időnek. Mert ha Rothschildék csakugyan nem a jó rebach

kilátásával tették meg a fáradságos és szokatlan budapesti utat: (a németországi lapok 22 millió forintnyi rebachról beszélnek, a mit Rothschildék rajtunk ezúttal csináltak,) akkor céljuk volt a magyar kormányt magas kegyeikről biztosítani ezen előzékenységgel, a melyet tanúsítaniok, a legújabb németországi és oroszországi eseményekkel szemben, – igen időszerűnek és szükségesnek látták.

Ebből is láthatják önök uraim, hogy én tán mégsem vagyok olyan nagy ártalmára Magyarország érdekeinek azzal sem, hogy egy kissé röpíratozok.

Az európai pénzpiaczkon a múlt héten végbement új 4%-os aranyrente-aláírás óriási eredményt tüntetett ki. Mikor a német-francia háború után, a francziák részére csakúgy hajigálta a pénzvilág a milliárdokat: elállt szemünk és szánk a colossális-pénzösszeg láttára és hallatára, és bánatosan sóhajtottunk fel: „Jaj beh szegények vagyunk, mi szegény magyarok!” S íme, az: aranyeső most minket is meglepett. 160 millió frtnyi részösszeg lett ezúttal aláírásra bocsátva, s erre aláírtak, a lapok hírei szerint: Budapesten 105 millió frtot, Bécsben 450 millió, Prágában 12 m., Brünben 12 m., Triestben 6 m., Berlinben 594 m, Frankfurtban 234 m., Kölnben 64 m., Parisban 1700 m., Londonban 80a millió frtot sat. Összesen mintegy négyezer millió vagyis négy milliárd frtot, – 10 milliárd frankot.

Hull tehát reánk az isten áldása aranyeső képében. Rothschildék nyilván demonstrálni akartak részünkre; csakhogy ennek a demonstrációnak, az illuminációnak sat. az árát mi fizetjük meg; mert igaz ugyan, hogy ezután 6% helyett csak 4%-ot fizetünk, s évenként mintegy 2½ millió fttal kevesebb államadóssági kamatot kell ki izzadnunk; de az eddigi 6%-os 400 millió frt. aranyrente-adósság helyett lesz ezentúl 4%-os 545 millió ft adósságunk. De hát mikor ezek a pénzeszsákok olyan „nagylelkűek.” Hát remélhetőleg majd mi is ilyen „nagylelkűen” fogjuk nekik „szívességüket” meghálálni.

A mi végül saját képviselői működésemet illeti: a jelen országgyűlés alatt felszólaltam a vadászati és fegyveradó eltörlése vagy legalább leszállítása mellett,... felszólaltam a kisbirtoki hitelügy emelése érdekében, és a mezőgazdasági érdekek szorgos ápolását úgy a közgazdasági bizottságban, – a melynek tagja voltam, mint a házban, sürgősen ajánlottam a kormánynak.....

Képviselői eljárásomnak főtárgyát azonban, mint önök úgyis jól tudják, a röpírataimban is ismertetett elvek érvényesítése körül kifejtett működésem képezi, a melyről, a beszédem eljén elmon-

dottak folytán, itt csak azt jegyzem meg, miszerint nagy elégtételre szolgál, hogy a hosszú éveken át tartott nehéz küzdelmeim nem voltak hiába: ma már Európaszerte, sőt még az Óceánon túl is visszhangzanak az általam hirdetett elvek.

Igaz, önmagámra nézve drága, igen drága áron szereztem meg e pyrrhusi győzelmet; s azért senki sem fogja félremagyarázhatni azt, ha én egy híres férfiú ezen mondását alkalmazom magamra: „Ein Vogel trug einen Samen in die Wüste, und es entstand daraus eine Creation „Magyarul: „Egy madár egy magot vitt a pusztaságba, és ebből a magból egy egész új teremtés támadott.”

Bizony nagy szerencsém, hogy ezen, a magot a szájában vivő madarat, repülése közben le nem lőtték; pedig hát elégszer céloztak reája, sőt nem egyszer rá is sütötték a fegyvert. De hát a fegyver vagy nem talált vagy – csőtörtököt mondott

Ugyanannak válaszai, melyekkel a neki újból felajánlott képviselőjelöltséget elfogadta.

Vasvárott:

T. választótársaim!

Azzal, hogy önök nekem kerületünk képviselőjelöltségét újból felajánlani méltóztatnak, kijelentik önök egyszersmind azt is, hogy önök azon politikai iránynyal, a melyet én eddig mint képviselő követtem, velem egyetértenek, s hogy helyeslik eddigi képviselői eljárásomat.

Én, amint benső örömmel veszek tudomást arról, hogy szerencsés voltam az önök nézeteinek és meggyőződésének a jelen országgyűlésen is hű kifejezést adhatni: úgy hazafiúi kötelességemnek tartom, az önök újabbi parancsszava előtt is tisztelettel meghajolni s a felajánlott képviselőjelöltséget elfogadni.

Programmom: az önök körében töltött 9 éves képviselői politikai múltam. S azért, ha valaki azt kérdi tőlem: ki leszek, mi leszek, ha újból megválasztatom, feleletem az, hogy az a ki, és az a mi eddig is voltam. S ha valaki azt kérdi tőlem, mit fogok csinálni, ha 4-ed ízben is a rumi kerület képviselője leszek, – válaszom az, hogy azt fogom tenni, amit eddig is tettem. Erőmhöz

és tehetségemhez képest törekedni fogok elveimnek érvényt szerezni, s azon drága kincset, a melyet önök kezeimbe letesznek: az önök bizalmát, hűségesen megőrizni.

S ha Isten úgy akarja, hogy törekvéseimet és küzdelmeimet elveink diadalra juttatásában siker koronázni fogja: a teljesített kötelesség büszke öntudatával fogom az önök kezébe visszaadni azt a zászlót, a melyen azon rövid, de jelentőségteljes jelige fog állani, hogy: „Győztünk!”

T. választótársaim!

Midőn az önök akarata előtt tisztelettel meghajolva, a rumi kerület képviselőjelöltségét újból elfogadom: úgy hiszem, hogy önök – mint ez 1878-ban is történt, – részletes programot nem kívánnak tőlem.

Az a körülmény, hogy szerencsés, voltam önöket már három országgyűlésen át képviselhetni, eléggé bizonyítja azt, hogy nálam sem az igyekezet sem a szerencse nem hiányzik arra nézve, hogy az önök nézeteiről alapos információkat szerezzek magamnak, s ezen nézeteiknek és meggyőződésüknek hű kifejezést adjak.

Ezt fogom tenni jövőre is, ha az önök képviselője leszek.

A hazát fenyegető veszélyeket elhárítani s a bajokat és sérelmeket orvosolni törekedni, s mindannak előmozdításában közreműködni, ami a haza és a nemzet javának és boldogságának biztosítékát képezi: ez leend jövőre is képviselői eljárásomnak egyedüli célja.

Különben pedig, az én programom úgyis eléggé ismeretes nemcsak e kerületben, de általában a hazában is, és ezen programom keresztülvitele képezi nyilvános pályám tulajdonképeni célját.

Fogadják önök t. vál. társaim, mai határozatukért, az általam képviselt ügy nevében is, legmelegebb hazafiúi köszönetemet.

Havi szemle.

(Jeruzsálem pusztulása Oroszországban. – A pusztulás egyes epizódjai. – Zsidó intervenció. – Az orosz-lengyel városok zsidó lakossága és a legutóbbi magyarországi népszámlálásnak, Keleti Karoly úr által hét pecsét alatt őrzött titkai. – A zsidó újságok „Galgenhumor”-ja. – A berlini (antisemita) „Német népegylet” gyűlése és Ruppel Gyula. – A drezdai (antisemita) „Kémet Reform-párt” gyűlése és dr. Henrici. – B. Sennyey Pálnak és Csávolszky Lajosnak Pozsonyban és Mezőtúron szándokolt meginterpellálása a zsidókérdésben.)

Múlt füzetünkben még csak az elizabetgrádi „zavargások”-ról beszéltünk; egy rövid hónap: s ez alatt a zsidókérdés egész óriási dimenzióiban fel lett vetve Muszkaországban. Az események szédítő rohamossággal kergették egymást, s nekünk mint havi folyóiratnak nem marad egyéb hátra, mint baktatni a lezajlott események után, melyek a napilapokból többé-kevésbé már úgyis ismeretesek.

Mindazonáltal mi első sorban tartozunk a közönségnek, nemcsak véleményünket e tárgy fölött elmondani, hanem a muszkaországi zsidókérdés egyes mozzanatairól is referálni.

És itt mindenekelőtt az a kérdés tolul előtérbe: ki rendezte a muszkaországi zsidóüldözéseket, a melyek az egész dél-oroszországi zsidó darázs-fészket alaposan felverték? A l a p o s a n, mondjuk, mert, míg minálunk Magyarországon csak egyes antisemitikus parlamenti beszédek tartatnak, melyeket a bankdirektorságra aspiráló vagy zsidó zsebben levő vagy pedig az újságok pimaszkodásaitól rettegő képviselők kinevetnek; míg Németországban röpiratok-, tudományos munkák- és újságokban s legfőlebb még népgyűlésekben fejtegetik theoretice a zsidókérdést: addig Muszkaországban m u s z k a m ó d r a fognak a munkához. Hogy melyik út célravezetőbb? – azt ítélje meg a t. olvasó közönség.

A nézetek nagyon eltérők a fölött, ki inscenírozta a zsidóüldözéseket Oroszországban. Az egyik nézet szerint a nihilisták, a másik nézet szerint az orosz kormány. A homályt e kérdés fölött tán csak a történelem fogja teljesen felderíteni; s azért mi itt nem tényt constatálunk, hanem csak egyéni véleményt fejezünk ki akkor, ha azt mondjuk, hogy nézetünk szerint az Acheront is mozgásba hozó nihilisták kezdték meg, a figyelmet saját bajairól más térre szívesen irányzó s a kedvező alkalmon kapva-kapó orosz kormány pedig engedte tovább folyni a mozgalmat, s így ott is igazolva lett annak a régi közmondásnak a helyessége, a mely közmondást, az egymásra farkasszemmel néző nihilisták és orosz kormány egymásnak szemébe vágta, hogy t. i. „ha te ütöd az én zsidómat, én is ütöm a te zsidódat.”

Mi nem akarunk a muszka értelemben magyarázott antisemitismus fölött bővebben nyilatkozni, annyival kevésbé, mert mi a

zsidókérdés radikális megoldásának módozatai fölött már úgyis elégszer nyilatkoztunk, s e részben nézeteink eléggé ismeretesek; másrészt pedig, úgyis mindenkinek megvan már megállapodott nézete e kérdést illetőleg; hanem csak azt mondjuk, hogy, ha törvényes és alkotmányos utón a zsidókérdés Kelet- és Közép-Európában mielőbb gyökeresen megoldatni nem fog, az oroszországi jelenetek ismétlődni fognak másutt is, és ezen katasztrófák beálltáért nem azok lesznek felelősek, a kik intőszavukat idejekorán felemelték, hanem azok, a kik hivatva lévén a nép bajait orvosolni s azt, az életerejét kiszívó pióczáktól megmenteni: ezt kellő időben tenni elmulasztották. A zsidókérdés a kelet- és középeurópai nemzetekre nézve a lét és nem-lét kérdése; s valamint az egyes megtámadott ember, mielőtt törét a gyilkos az ő szívébe mártja, fegyverrel kezében is védelmezi magát, s nem ritkán ő teríti le a gyilkost: úgy nemzetek se szoktak még eddig, végső küzdelem nélkül, nyomorultul elveszni ellenségeik fegyverétől.

*

Nem azért tehát, hogy mindenkire nézve egészen új dolgokat mondjunk, hanem hogy füzeteinkben is legyen némi nyoma a nagy eseményeknek, a melyek a múlt hetek alatt végbementek, és hogy mi is megörökítsük azt, miként szoktak az ilyen dolgok végbemenni: közöljük az alábbi tudósításokat; közöljük pedig azokat, a „Pester Lloyd” után. Így aztán csak nem jövünk semmiféle gyanúba.

Május 12.

Kievnek Podol városrészében a zsidó kereskedők valamennyi raktára kirabolatott, úgyszinte sok izraelita magánlakás szétromboltatott. A legnagyobb kárt különösen két legtekintélyesebb kereskedő szenvedte Ó-Kievben, névszerint Brodzki és Fichtenholz urak, a kiknek lakása teljesen lebontatott. Egy nagy szeszraktár a Libetzkoi városrészben, valamint egy sörház, mindkettő Brodzki úr tulajdona, a fanatikus néptömeg dühének esett áldozatul. Kiev környékén legtöbbet szenvedtek Solomonka és Demejevka falvak, a hol valamennyi zsidó ház kifosztatott, sőt részben le is égettetett. Ugyanezen sorsban részesültek a zsidók Slobotkában, míg Kornovkában szinte rúttal jártak

Kievi utasok borzalmas részleteket beszélnek a kétnapi lázadásról. Sok, még ezelőtt rövid idővel vagonos zsidó család, most Kiev táján fedél nélkül kóborol, a halottak számát még nem lehet megállapítani. Drentelen tábornok veszélybe került, midőn törzskarától körülvéve, a néptömeget komolyan felszólította a szétoszlásra. A néptömeg Drentelen kísérőire rohant, és több tisztnek fejét zúzta össze. A katonaság körülvette Drentelent és így mentette meg a fanatikusok dühétől.

Már az előző hét kezdetétől fogva fenyegető hírek jártak be a várost...különös alakok tűntek fel, és messziről munkáscsoportok érkeztek. Vasárnap kezdtek a néptömegek a zsidó piacon összecsoportosulni. A rendőrség híva lett, de nem jött. Ekkor megkezdődött a

zsidók hazainak és raktárainak kifosztogatása; minden elpusztított és kihajigáltatott az ablakokon. Egy házban, a hova a sarcolók benyomultak egy fiatal ember a zongorához ült s a „Faust” és „Traviata” operákból dallamokat játszott el, aztán elvágta húrjait a hangszernek a mely összezúzatott, és az ablakon kidobott. Egy zsidót, a ki védeni akarta magát, a harmadik emeletről az utcakövezetre dobtak le és halva maradt. A zsinagóga kifosztatott és leromboltatott, egy városrész a kifosztogatás után felgyújtatott. A zsidók Drentelen tábornok-kormányzóhoz mentek segélyért könyörögni. Ez kijelentette, hogy a zsidók miatt a katonákat nem teheti ki veszélynek. A katonaság kivonult, de nem támadott, sőt inkább még a kozákok maguk is segítettek fosztogatni. Mivel a fosztogatók a zsákmányul ejtett pálinkától lerészegedtek,(?) az éj csöndesen folyt le. Hétfőn azonban újra megkezdődött a fosztogatás. A Brodzki-féle sörfözde és pálinkagyár leromboltatott, a hordók beütettek és a pálinka széllyelfolyt, a cukorraktár kifosztatott, a cukorkészlet a Dneper folyóba hajigáltatott. Drentelen tábornok egy kiáltványt bocsátott ki, a melyben a nélkül, hogy sajnálatát fejezte volna ki a történetek felett, a fosztogatókat nyugalomra hívta fel. Csak hétfőn késő délután, mikor a lázongók a szomszéd falvakba is vonultak, ott is fosztogatva és rombolva, – lépett közbe a katonaság, lőtt, és 7 embert megölt s többeket megsebesített. Sok százan hajléktalanok, minden vagyonukat elvesztették; sokan, a kik elfutottak, csak pusztá életüket mentették meg.

Kievben a nyugalom ismét helyreállítatott, de Fastovo és Smerinka vasútállomásokon és Vaszilko városban a lakosság a zsidókat megrohanja. Katonaság küldetett oda. Hasonló lázongások történtek Konotop-ban és az Aranyév kerületben is. Kievben egy néptömeg megkísérette, a fiugymnáziumot és a leánygymnáziumot megrohanni, de a csapatok szétszalták a tömeget. A vasútállomásokon nagy zavar van, mert a nép mindenütt megtámadja a vasúton tömegesen elutazó zsidókat.

Május 14.

Az egész elizabetgrádi bazár, mintegy 600 bolt, kifosztatott; az áruk szekerekre rakattak, és a körüllevő falvakba czipeltettek; a mit az emberek magukkal nem vihettek, azt szétépték, a folyóba dobták vagy lábaikkal a sárba tiporták. 400 zsidó háznál több lett lerombolva és bútoraik megsemmisítve. 1170 zsidócsalád (mintegy 6000 lélek) kenyér nélkül van, és koldusbotra van juttatva. Mindez fényes nappal történt, a katonaság és rendőrség jelenlétében! Halálesetekről ugyan nem igen hallani, de igen nagy számú megsebesülésekről. Az utcán az órákat a zsebekből kirántották, a gyűrűket az ujjakról lehúzták, és ha ez nem ment, az ujjakat leharapták, a függőket a nők füléből kitépték. Az ezek által előidézett nyomor borzalmas – – – A zavargások további folyamáról Smerinkából, a délnyugot-orosz összekötő vasút csomópontjáról jelentik: mintegy 200 ember kifosztotta és lerombolta Schreidenau Jakab ügynök és bizományos házáat. Páni rettegés vett erőt erre valamennyi zsidó lakoson, a kik, már csak pusztá életük megmentésére gondolva, gyermekeiket és könnyen hordható holmijukat összekapdosták és az állomási épületbe menekültek, a melynek tágas várótermei nekik további üldöztetések elől védelmet nyújtottak. A faluban levő valamennyi zsidó ház és kereskedés kifosztogatása és lerombolása eközben

hangos hurrah-kiáltások közt tovább folyt. A Smerinkában csak csekély számban levő csendőrök nem mertek a fosztogatási és rombolási dühnek ellentállani, hanem a váróterem bejárataihoz álltak, a mely a több mint 500 főnyi szerencsétlennek kétségbeesett jajveszékléseitől viszhangzott, a kik közül egy, névszerint Kaufmann Naftali, az ellentállás bátorságát életével fizette meg. Az esti vonattal a szerencsétlen menekülők szomszéd községekbe mentek, a hol a lakosok részéről kedvezőbb hangulatot várhattak.

Május 15.

A lemergi főparancsnokság tegnap délután egy csapat gyalogságot menesztett Podvoloczyskába, a hol, a határos orosz tartományokban kitört zsidókravallok folytán, jelenleg napról-napra több menekült sereglik össze. Ezen csapatküldésnek oka volt az, mert zsidó körök részéről azon aggodalom nyilvánított, hogy idejekorán való elővigyázat nélkül, a Kievből nyugatfelé zivatarszerűleg terjedő mozgalom esetleg az osztrák határt is átléphetné, s nevezetesen a Voloczyska orosz határvárostól csak egy híd által elválasztott Podvoloczyskába is áthatolhatna. Egy, zsidó körökben általánosan elterjedt állítás szerint, ugyanis Voloczyska egy támadás tárgyául van kiszemelve. Aljas bírvágy egyébiránt, úgy látszik, nem indoka az orosz rendzavaróknak, mert kiderítve van, hogy a Galicziával határos zsidóellenes mozgalmak alatt csak egyes ritka esetekben tulajdoníthatnak el értéktárgyak és pénz, ellenben minden zsidó vagyon rendszeresen elpusztítatik és még semmisítetik.

Május 16.

Kievből érkező személyek beszélnek, hogy Drentelen kormányzó, egy Pétervárra intézett távsürgönyére azt a feleletet kapta, hogy a fegyvereket ne használja azon földművesek ellen, a kik a zsidókat megrohanják. Ezt megtudták a tömeg vezetői, a kiknek rombolási és fosztogatási kedve ezáltal még jobban megjött, a mi végre a kormányzót arra bírta, hogy saját szakállára intézkedjék és a katonaságot működtesse. Kisenev, Vinnicza, Fastov városokban és más helyeken a földművesek a zsidókat megrohanták és kifosztották; Vinniczában, a hol sokan súlyosan megsebesültek, a földművesek kijelentették, hogy újra visszajönnek, a miért is számos zsidó család Galicziába menekül.

Május 17.

Hussyatinból és más helyekről már futnak a zsidók. Odessában kiáltványokat találtak, a melyek a zsidók elleni kihágásokat úgy tüntetik fel, hogy a csár óhajtja azokat.

Május 21.

Woloczyskának és környékének zsidó lakosságát, a sok délországi városból érkező rémhírek benyomása alatt, izgalom lepte meg, mivel különféle fenyegetésekből valamint baráti oldalról jövő intésekből megtudta, hogy május 15-re egy támadás tervezetik Woloczyskára. Az orosz hatóság részéről semmi nem üttámogatást nem tapasztalva, a zsidó lakosság vagyonosabb része megfutamodott, míg a hátramaradtak a védekezésre szükséges intézkedéseket tették meg, és a földmű-

veseket szépséges módon intették, hogy ne vegyenek részt a kihágásban. Május 12-én éjjel felé jajveszék és segélykiáltások hallatszottak Voloczyškából át a szomszédos Podvoloczyškába, aztán három ízbeni megszakítással a vészharang kongása. A lakosság és a városunkban levő katonaság az orosz határ felé sietett, a hol szemeik előtt egy rettenetes látvány tárult fel. Száz meg száz zsidóasszony, félmeztelenül, legtöbbször szegényesen öltözve, csecsemőkkel karjaikon, a többi gyerekeket meg maguk után czipelve, jajveszékelve és sikogatva tolongott az osztrák határ felé, azonban az orosz határőr nem engedte meg nekik a határon átmenni. Ennek folytán nagy zűrzavar, tolongás, és általános föltaszigálás támadt, a mely mellett többeknek karuk törött el; szomorú látvány volt ez. Végre a sorompó felnyílt, és egy elláthatatlan tömeg férfi és gyermek sietett városunkba, a hol részint az úgyis tultömött házakban a pusztá padlón tanyáztak, részint pedig siránkozva az utcákon fel alá jártak. Azonban a megkezdett roham nem sikerülhetett, mert a földművesek a környékből, daczára a háromszori harangszó-jelnek, nem jelentek meg, és a zsidók egy része a vasúti lámpákkal ellátott csoportnak elibe ment. Visszavonulásukkor a támadók minden ablakot összezúztak, és egy korcsmát leromboltak, fenyegetődve, hogy másnap estére sikeresebb rohamot intéznek. Az ezen napra kitűzött támadás nem maradt el. Egy, az előtte való napinál erősebb tömeg, forgópisztolyokkal, fejszéssel és feszítőrudakkal fölfegyverkezve, hurrahrivalgással rohant a városba, s ablakot, ajtót bevert. A dulakodás közben sok sérülés, köztük egy halálos is, fordult elő. Néhány ház bútorzata teljesen összetörtettt s néhány kereskedés kifosztatott. A határon a múlt éji izgalmas jelentelek fokozottabb mértékben újultak meg. Majdnem valamennyi, Voloczyškában és környékén visszamaradt és a legszegényebb osztályhoz tartozó asszony és gyermek halálrettegés között sietett az osztrák határ felé, reszketve és dideregve; itt a szabadban töltötték az éjszakát; a nyomor és szükség itt óráról-órára növekszik. A súlyos megpróbáltatásokon átment zsidóknak május 17-ike éjszakáján még egy harmadik támadáson is keresztül kellett menniök, a mikor is, a tétlenül maradó orosz csendőrség szemeláttára, a voloczyškai indóház mellett levő majdnem valamennyi háznak bútorzata, ablakai, ajtai teljesen szétromboltottak, és több átellenben levő raktár kifosztogattatott. A nyomor enyhítésére a „Geschäftshalle” című kereskedői egyesület, valamennyi helyiségét oda engedte menedékül a menekültek részére, és ingyenes ellátásukról lehetőleg gondoskodott. A „Geschäftshalle” tágas terme mint éjjeli tanya, a hol 134 gyermek, 53 nő és 39 aggastyán, férfiak és nők, bagáziával és megmentett holmikkal tanyázik, megrendítő látványt nyújt. Két zsidóasszony a teremben, öt pedig a termen kívül, idétlenül szült holt gyermeket; két zsidót a guta megütött, és több mint húsz gyermek megbetegült. Miután már a pusztítás majdnem befejezve volt, vonult csak be Voloczyškába orosz katonaság, a mely sok zavargót elfogott. Az érkező vonatok folyton hoznak menekülőket.

Május 23.

A zavargások a Délen folyton a napirenden vannak. Most már mulhatatlanul meg kell ragadni a sokáig halogatott rendszabályokat, hogy az elkövetett szörnytetek ismétlései megakadályoztassanak. Az elizabetgrádi kerületi gyűlés egy fontos lépést tett azzal, hogy egy bizottságot küldött

ki azon szabálytalan gazdasági föltételek megvizsgálására, a melyek a zsidóellenes mozgalomhoz vezettek. (Nálunk is elkélne egy ilyen vizsgáló bizottság. – Szerk.) Az elért eredmények azonnal a kormány elé fog-
nak terjesztetni. Komoly lapok, mint a „Porjadok” azt ajánlják, hogy ezen kérdésnek általános jelleget kell adni, és a kerületi gyűlésekben általános fejtegetések tárgyává kell tenni. Odessából jelentik, hogy a zsidók elhatározták, mikép a kormánytól kieszközlík azt, hogy a zsidók tiltassanak el a korcsmárosi üzlet gyakorlatától.

Május 26.

Városunk (Kiev) a f. hó 8-ki és 9-ki szörnyettek után most már aránylag nyugodt. Valamennyi zsidó ház leromboltatott, valamennyi zsidó bolt elpusztított, minden forgalom és kereskedés megakadt; tehát a zsidóüldözőknek teljességgel nincs mit többet elvégezniök. Itt munkájukat bevégezték, és a vezetők most már elszéledtek a környéken, hogy működésüket folytassák. S csakugyan a környékbeli falvakból minden nap jönnek tudósítások új fosztogatásokról és borzalmakról. Két nappal ezelőtt Smiela zsidó város a fastovi vasút mellett, a lázadók által meglátogatott, és alaposan elpusztított. Ezen portyázásoknál a földművesek most nagy szerepet játszanak. Az országban elterjesztett kiáltványokban az mondatik nekik, hogy a zsidóüldözések a czár helyesléseével találkoznak. Ez elég arra, hogy lelkiismeretüket megnyugtassák. Egyébkint a munkában annyival szívesebben vesznek részt, mert az így nyert zsákmány nekik nagyon jól esik. Sokan közülük szekerekkel és talicskákkal jelennek meg a kihágások színterén, és jó kedvvel szállítják haza a zsákmányul ejtett árukat. E közben néhány sebesülés is történt, a zsidók, a kik védelmükhöz láttak, revolverekkel löttek megtámadóikra, és emellett három személyt megöltek. Siralmas és szomorú azon menekülő zsidók állapota, a kik minden vagyonukból kifosztva, nem voltak képesek Kiev határán túl futni, és most minden nyomornak kitéve vannak. Ezen szerencsétlenek egy tömege a Pecserszkre, egy, Kievhez közel levő dombra gyülekezett össze, a hol nekik Kolunkov tábornok menhelyet nyitott. Egy oda vezető irgalmatlan rősz után, s dombokon keresztül, végre az ember egy nagy pajtához ér. Itt a szemek előtt egy szívszakgató látvány tűnik fel. Az egész pajta, a melybe egy ablak se ereszti be a napvilágot, az előtte levő térséggel egy hangyafészekhez hasonlít. Mintegy 2000 ember, csupa menekült zsidó, többnyire nők, aggastyánok és gyermekek, ezen a kis téren összezsúfolva vannak, és minden órában új meg új csapatok érkeznek. Ezek az emberek legtöb-
nyire rongyokba vannak takaródzva, s közülök igen keveseknek van lábbelije; arczukon a kiállott rettegés és tán a szenvedett bántalmazás nyomai is láthatók. A teletömött helyiségben fojtó légkör van, a mely egyenesen halálhozó. S csakugyan már több gyermek meghalt itten, Allítólag több mint egy tuczat halott van a pajtában, és a pajtán kívül teljes 24 óráig minden élelem nélkül volt ez a nagy embertömeg.

A pajta előtt egy tíz éves fiú haldoklott, szemei borzasztóan tévelygtek ide oda, szája félre volt húzva, arczán a halálsápadtság, – a szegény gyermek rettenetesen látszott szenvedni. Mellette ült a szerencsétlenségtől egészen lesújtott anya. Ő nem sírt, csak meredten nézett maga elé a távolba. Odább hasonló csoportokat láttam. Beléptem a pajtába: ez minden képzelmet felülhaladt, ez egy neme volt a pokolnak,

a mely tele van kínlódó bűnösök tömegével. Az épület sötét, hosszas, piszkos volt, csak néhány fagygyógyertyával gyengén megvilágítva, a melyeket beteg kis gyermekek anyjai tartottak kezükben. Bódító bűz uralkodott abban, a mely képes volt még az egészséges embert is lesújtani, – a gyermekek sikogása szívrepezítő volt. Itt ott a szögletekben fogak csikorgatása, a hidegtől és éhségtől való borzongás és tompa nyögés volt hallható..... Ezen összerezegetett, összecsődült és elbűjt tömeg között szörnyű jelenetek voltak: anyák keresték elveszett gyermekeiket, az emberek egymást taszigálták, mert mindenki helyet akart keresni. Odább épen akkor szült el egy asszony egy gyermeket a pusztán és hideg földön 2000 ember szeme láttára, más asszonyok születésüknek néztek elébe. De mindezek a szerencsétlenek nem zúgolódtak, nem haragudtak . . . csak szomorkodtak, sírtak, jajveszékelték, és áldották azokat, a kik nekik menhelyet, némi védelmet nyújtottak a biztos halál ellen a mezőn és az erdőben. Egy öreg ember ezt mondta: „2000 rubelem volt az almáriomomban és egy gazdaságom a Demijevkán, és most csak ez az egy ingem van a testemen, és nem tudom, mi történt gyermekeimmel.” „Családunkban, – monda egy másik, – két testvéremet agyonütötték. Már holttestüket meg is találták.” „Anyámat a pajtában fel akarták akasztani,” – panaszkodott egy harmadik, – „de ő szerencsére, a kötéllel a nyakán elfutott.”... Sok ily panaszt hallottam itt, és nagyon megszorodva hagytam el a zsidótanyát. –

A zsidók tömegesen elhagyják hazájukat és részint Ausztria-Magyarországba, részint Amerikába vándorolnak ki.

Egyedül csak Kievből eddig több mint 600 család vándorolt ki. Több mint 2000 zsidó menekült van jelenleg a kievi városban elhelyezve, a hol a Lavra-zárdabeli barátok által étellel és itallal látatnak el. A kievi városi tanács (duma) elhatározta, hogy a szerencsétlenül járt kievi zsidók részére 15,000 ft helyett csak 3000 rubel segélyösszeget ad a városi szegények pénztárából, és ezen csekély összeget azzal mentette, hogy ő neki a zavarok alatt szerencsétlenül járt és elfogott keresztényeket kell segíyezni. „Ha a zsidók Kievből nem élhetnek meg, úgy isten nevében vándoroljanak ki Kievből,” – ez volt a kievi községtanács utolsó határozata a szerencsétlenül járt kievi zsidócsaládok könnyögeire...

Azon sajnós kihágások folytán, melyeket a kievi nép a zsidók ellen elkövet, és a melyek most egész Kis-Oroszországban végbemennek, minden üzleti forgalom pang. Szorongással nézünk a jövő napok elé. A környék minden városából Hiób-pósták érkeznek; a nép mindenütt rabolja, fosztogatja és pusztítja a zsidók vagyonát. Egy állam, a melyben ilyen dolgok a napirenden vannak: lehetetlen hogy a civilizált államok közé soroltathassék. Kiev úgy néz ki, mint egy, barbárok által kifosztogatott város. Egy városrész félig leégetve, egy másik egészen elpusztítva van. Ajtószárfák, ablakrákák, bútorok, edények sat. hevernek az utcákon. A raktárak kifosztogatottak, s az azokban felhalmozott áruk az utcára hajigáltattak. Az okozott kár sok millióra rúg. A fegyveres erő csak akkor lépett közbe, mikor a nép már bevégezte rombolási művét. Most persze lát az ember őrvjáratot és minden nagyobb utczában két ágyút, de ezen katonai rendszabályok nagyon is későn tétettek, mert a népnek már nincs mit többet elpusztítania.

Épen most ismét szomorú hírek érkeznek Zemlából és más helyekről. Az egész kiev-zsitomiri postaúton nincsen korcsma, mert a fanatizált nép valamennyit elpusztította; tulajdonosaiknak az erdőbe kellett futniok. Hova vezetnek a ilyen állapotok, nehéz (?) előrelátni. Elizabetgrádon kívül Kremencsug, Ölviopol, Holta, Vaszilkov, Belczerkov, Fachtov, Cserniffov és Kisenev városokban is kitört a zsidóság elleni harc. A pétervári kormánylap mindezekkel szemben makacsul hallgat. De a külföld azért mégis meg fogja tudni a valóságot.

Június 3.

A Krímben, a pétervári „Golosz” szerint, nem kevesebb mint öt városban és 37 faluban voltak a zsidók ellen kitörések, a melyek most az egész félszigeten elterjedni kezdenek. Az orosz nép többsége azon hitben él, hogy a császár parancsot adott ki a zsidók kiűzésére, de ezen parancsot (prikáz) a zsidók által megvesztegetett hivatalnokok elsikkasztották. Így a „Golosz” egy levelezője írja: Tegnap este egy félszázad gyalogság küldetett Balsoj-Tokmak városkába. A szomszédos Preabrazsenka, Malája, Tokmaska, Kopláni, Kovopavlovszka falvakban és sok más faluban a zsidó házakat, boltokat, korcsmákat és pinczékét szétrombolták és kifosztogatták. Két nagy zsidó jószág Orechov mellett teljesen elpusztított és az összes marhaállomány elhajtattott. Egy zsidónál 500 darab szarvasmarha, egy másiknál tízezer spanyol juh hajtattott el. A gőzgép, a cséplőgépek sat. összezúzattak. Minden mezői gazdasági szerszám és sok gabona is elvitetett.

(Odessa.) A zsidók ellen előfordult kihágások utóhatásai még mindig mélyen érezhetők, és a további folytatásuktól való aggodalmak még távolról sem szűntek meg, noha meg kell vallani, hogy a hatóságok s különösen a katonai parancsnokság részéről minden megtörtént, hogy a további rendzavarásoknak eleje vétsék. Általános az aggodalom, hogy az orosz pünkösdi ünnepek (június 12.) kellemetlen meglepetéseket hoznak nekünk, mert ezen idő körül számos falusi ember jön be a körülvő kerületekből a városba, és egy mesterséges agitáció ezen emberek közt azt a véleményt terjesztette el, hogy ők Istennek és a cárnak tetsző munkát visznek véghez azzal, ha a zsidókat kifosztogatják és megsarczolják. Az uralkodó biztonsihiányjal szemben, a kereskedés és forgalom a városban hetek óta parlagon hever. Áru ugyan elég van, a raktárak telve vannak, de nem kel el semmi, nincs forgalom... Minden eshetőségre készen kell lennünk.

Így a „Pester Lloyd.”

A fentebbiekben felsoroltak csak egyes jelenetek a számtalanok közül, s e jelenetek kisebb nagyobb mértékben máig is ismétlődnek.

Láthatjuk tehát ebből, hogy a muszkák nem sokat teketóriáznak zsidáikkal. Hogy az eddig végbement dolgok csak pusztán „zsidóheccz”-e, a melynek egyéb célja nincs, mint hogy a sokáig elfojtott népharag egy kis szelelőlyukat kapjon, s aztán a pillanatra lerázott igát a nép ismét türelmesen nyakába vegye; – vagy pedig az eddig végbement dolgok csak előfutárjai-e a zsidókérdésnek Oroszországban, az ottani mérvadó körök részéről célbavett radikális

megoldásának? – ebben a pillanatban bajos megmondani. Várjuk tehát be a további fejleményeket. Wir können warten!

Hogy a muszkaországi események miatt az egész világ zsidóságát a szokásos „páni rettegés” lepte meg azon semmit se csudálkozunk; csudálkozunk csak azon, hogyan jöhetnek a zsidók arra a gondolatra ma, hogy egyik-másik nagyhatalmat szeretnék érdekükben interveniáltatni. Hol vagytok ti dicső berlini congressusi napok, a midőn még Disraeli-Beaconsfield adta hangot az európai areopagban! Ma Nagy-Britannia kormányának élén Gladstone áll, s ez a pusztá név elégséges intelem lehetett volna a zsidóknak arra nézve, hogy a londoni külügyi hivatalban úgylis hiába kopogatnak be. Anglián kívül a zsidók még az osztrák-magyar monarchiát is nyélbe szerették volna sütni, és oroszországi felenyájaik érdekében interventióra birni. Jó is lenne, az általuk itthonn kizsarolt és földönfutóvá tett nép fiainak vérére onatanunk azzal, hogy egy muszka-háborút indítsunk az oroszországi zsidókért! Sonst keine Schmerzen, t. sémita urak?! Tán kellene újra egy kis hadi liferálás is, úgy-e?

Az oroszországi zsidóellenes mozgalom alkalmából nem lesz érdeknélküli, az Oroszország, illetve Orosz-Lengyelország egyes városaiban levő zsidó lakosság számarányáról a következőket felemlíteni. Így például a Siedlce kormányzóság városaiban a zsidók az összes lakoságnak 60%-át, Suvalkiban 67%-át, Lomshában 63%-át, Radomban 62%-át, Varsóban 52%-át, Kielceben 50%-át, Kalisban (a hol néhány évvel ezelőtt zsidóellenes zavargás volt,) 49%-át és Piortkovban 30%-át teszik. Négy városban a zsidó lakosság százaléki aránya 10 és 20% közt, nyolcz városban 20 és 30% közt, kilenczben 30 és 40% közt, huszonegyben 40 és 50% közt, húszban 50 és 60% közt, huszonnyolczban 60 és 70% közt, hatban 80 és 90% közt ingadozik, és végül egyben 90%-on felül van. 50%-nál kevesebb zsidó van 42 városban, 50%-nál több zsidó van 74 városban.

Valóban szép állapotok! – Nekünk is alapos kilátásunk van arra, hogy 15-20 év múlva a mi városaink is az orosz-lengyel városok most rajzolt boldogságának tengerében fognak úszni. S azért ezúttal újra bátrak vagyunk felkérni Keleti Károly fő fő statistikuskat, ne rejtse a véka alá tudományát, és közölje velünk, szegény goj magyarokkal, hogy saját hazánkban hogy állunk legújabbban az „izraelita polgártársakkal;” in specie pedig szeretnők tudni, hány „izraelita polgártárs” van jelenleg Budapesten? Hiszen már a bécsi népszámlálás eredménye is tudva – többet mondunk, – publicálva van, a mely szerint Bécs városá-

ban 72,513 „izraelita polgártárs” rontja a levegőt; miért vagyunk csak mi magyarok megfosztva attól a jogunktól, hogy az országnak oly sok pénzébe kerülő statisztikai hivatalnak ne vehessük hasznát akkor, a mikor erre oly nagy szükségünk volna!

Egy dolgon nagyon csodálkozunk, s ez az, hogy Keleti úr, valahányszor a saját korlátlan uralkodása alatt álló országos statisztikai hivatal viselt dolgai csak a legtávolabbról is, neki nem tetsző módon szellőztetnek, rögtön előáll a hivatalos communiquékkal; múlt számunkban reá vonatkozólag tett megjegyzéseinkre pedig mélységesen hallgat.

Uram, uram, Keleti Károly uram, ez az ön mélységes hallgatása a legékesszólóbb plaidoyer a mi felszólalásunk alapossága mellett.

A németországi zsidó újságok, miután az oroszországi zsidóellenes mozgalom fölötti köpködésükben teljesen kifogytak már a szokásos förmedvényi frázisokból, de másrészt mivel látják azt is, hogy tirádáik a keresztény lakosságnál nemhogy a kellő hatást nem gyakorolják, de sőt ellenkezőleg élczelésekre, sőt hangos hahotákra adnak, általuk pedig éppen nem óhajtott alkalmat: maguk is a „vicczelésre” adják bús fejüket. Egy ilyen „Galgenhumor”-ral írt közleményt hozott minap a „Montags-Zeitung” című berlini zsidó újság is. Olvasóink mulattatására itt közöljük a keserves vicczelődést:

„Antisemitikus pünkösdi kirándulás Oroszországba. – A német birodalmi főváros közbiztonsági hatóságainál egy bizonyos mértékig egy friss, szabad és vidám zsidóheccz irányában még mindig uralkodó előítéletek, minket alulírottakat arra indítottak, hogy a Szentlélek kiömlésének küszöbön álló ünnepére egy társasutazást rendezzünk, a legújabb időben jakheccz-vadászatairól oly híressé vált Jelizavetgrád és Kiev orosz városokba. A tartózkodás Kievben két napra van számítva, a mely napokon a következő felette érdekes programú állapított meg. Első nap. A megérkezéskor: pünkösdi heccz-prédikáció, Stöcker udvari prédikátortól, a ki Dr. Förster és Henricivel együtt, a társaságot mint szak- és műértő vezető kíséri. Díszmenet a zsidók által lakott városrészekben, a menet élén egy jól iskolázott hepp-hepp-quartettel. Izraelita ablaktáblák agyonéklése. Közébed a „Schlaumche-halál” című vendéglőben, a hol a társaság szállva van. 150 zsidógyerek és zsidólány megvan nyerve arra, hogy tányérok, csontok és ételmaradványok fejükhöz hajigáltassanak; Henrici asztali káromkodásai. Délután: a vendéglő ablakából le verseny-köpködés az utcán tovahajtott zsidók fejére. A sötétség beálltával: három, zsidóktól lakott és elreteszelt zsidóháznak dynamittal való fényes felrobbantása. – Második nap. Reggel 10 órakor: kardal: „Dobjátok ki az Iczig zsidót.” Egy eleven handlé megnyúztatása. Nagy disznóölés a zsinagógában és bankett ugyanott. Délután: Általános semita-kifosztogatás; később zsidók összevagdálása fáklyavilágnál; zsidó-asszonyok és leányok bekátrányozása és betollazása. Éjjeli 12 órakor

külön vonattal való visszautazás. – A részletekről közelebb, heccz-tourista-irodánkban. R. Uppel & Comp., keresztény agitáció-úti vállalkozó.” Ezenképen viccel a berlini „Montags-Zeitung” jakhecze. Így csak az viccelődhetik, a kinek például a torkába egy egész akó bort akarnak beletölteni, vagy szakálla és bajusza szálaít egyenkint csiptetővel szedik ki, vagy pláne talpára égő spanyolviaszt csöpögtetnek. Hja! de mikor a „humanitás, a cultura civilizáció, a felvilágosultság, a tolerantia stb. stb. már specificus zsidó frázisokká válni kezdett jelszavak többé nem fognak a megátalkodott publikumon! Kénytelen-kelletlen tehát viccelnek a jakheccek még akkor is, mikor majd Jeruzsálem felé „per Schub” kísérik őket.

De hát nem is csoda, hogy a németországi zsidó újságokat elfogja a keserűség a dolgok menete fölött. Mert bizony a német antisemiták ugyancsak jól dolgoznak. Az antisemita párt-coalitió egész Németországban folyton nagy sikerrel tart gyűléseket gyűlésekre, és szervezkedik már javában a jövő ősszel végbemenendő német birodalmi gyűlési választásokra. A titkos antisemita liga mellett mind nagyobb szerepet kezdenek játszani az általános politikai színezettel bíró neveket felvett nyílt antisemita egyletek Ilyenek a Dr. Henriéi által alapított „Társadalmi birodalmi egylet,” (Socialer Reichs-Verein,) a Dr. Förster által alapított „Német népegylet,” (Deutscher Volksverein;) ezeken kívül van Stöcker keresztény társadalmi pártja, a drezdai német reformpárt stb. Ezen s egyéb antisemita egyesületek gyűlései közül ezúttal kettőt ismertetünk, a melyek bennünket annyival is közelebbről érdekelnek, mert azokon a magyarországi viszonyokra is történt utalás.

A berlini „Német népegylet” május 15-ki gyűlésén, a mely igen látogatott volt:

Liebermann úr, a ki Dr. Försterrel együtt megjelenésekor viharos éljenekkel fogadtatt, a gyűlést egy, a legutóbb lefolyt időkre vetett rövid visszapillantással nyitotta meg: „Úgy hiszem, – folytatá aztán, – a mozgalom haladásával meg lehetünk elégedve; ellenfeleink már abban állapotban sincsenek, hogy nyilvános gyűléseket tarthatnának (Bravó!), és szívesen meg engedjük nekik azt a mulatságot, hogy zárt ajtók mögött tanakodhassanak.” – Szónok erre az egylet legközelebbi teendőit fejtegette, a mely teendők a választási agitációnak szervezésében keresendők. „Szétválva előrenyomulni, egyesülve csatázni”, (Getrennt maschieren, vereint schlagen”), ez legyen a jelmondat, a mely Berlin antisemitikus mozgalmában is mérvadó legyen. Ezután Dr. Förster Bernát tartott egy, gyakori tetszésnyilvánításokkal kísért beszédet, báró Fechenbach ismeretes törekvéseiről, a melyekkel ő nagyban és egészben teljesen egyetért, csakhogy ő, a szónok, a zsidókérdést illetőleg némileg messzebb óhajtana menni, és a zsidókat nemcsak a tanítói és bírói karból, hanem mindenekelőtt a földbirtok bírásából kizárva sze-

retné látni. Liebermanfi, Fechenbach programjában nem találja fel minde-
nekelőtt a sajtó ellen megragadandó rendszabályokat, a mely sajtónak
romboló befolyása ellen ő törvény útján szeretne gátat emelni. Ő azt
állítja, hogy egyes hírlapírókra nézve adatokkal bír, a melyekkel ugyan,
mivel a küzdelem nem személyes, nem szándékozik a nyilvánosság elé
lépni, de a mely adatok elég alkalmasak arra, hogy a sajtó viszonyokra
érdekes világot derítsenek. Szónok ezután az újra felmerülő börze-
szédelgés ellen fordul ezen jelszóval „ne vásároljatok börzepapírokat!”
s beszédének e része a tetszésnek egész viharát keltette föl. Schröder
czipész, szokott drastikus modorában a zsidóság ellen fordul, a melynek
a föld színéről el kell tűnnie, és a sajtó ellen, a mely a nemzet szemeit
csirizzel beragasztani akarja, a melynek azonban a körmére kell kop-
pintani. Az elnök indítványára ezután a következő határozati javaslat
lett nagy szótöbbséggel elfogadva: „a német népegylet, teljes rokonszen-
vét fejezi ki azon társadalmi reform-törekvések iránt, a melyek báró
Fechenbach programjában foglaltatnak.” Végül Ruppel Gyula viha-
ros tetszés közt tett jelentést azon agitáczióanal körútjáról, a melyet ő
azon tekintetből, hogy a zsidókérdés nemzetközi kérdés, Bécsbe és
Budapestre tett. E mellett különös szerencséje volt egy óra folyást értekez-
hetni a magyarországi antisemitikus előharcossal, Istóczy Győzővel, azon
férfiúval, a kinek fellépése hozta tulajdonképen folyamatba
az antisemitikus mozgalmat. Ruppel úr egyúttal átadta, Istóczynak
a németországi mozgalom vezereihez intézett üdvözlését. A gyűlés Istóczy
éltetésével tudomást vett a közleményről. („Berliner Ostend-Zeitung.”)

A másik antisemitikus gyűlés, a melyet ezúttal ismertetni aka-
runk, a drezdai „Német reform-egylet”-nek május 25-én tartott
közgyűlése, a melyen a szász főváros legelőkelőbb köreiből mint-
egy 700-an vettek részt. A gyűlés lefolyása a következő volt:

Minekutánna Pinkert-Waldegg főszerkesztő és az egylet elnöke a
gyűlést üdvözölte, s utalt volna arra, hogy szemben a küszöbön álló
birodalmi gyűlési választásokkal, a drezdai reformereknek is
állást kell a választások irányában foglalniok, szót emelt Dr. Henrici
Berlinből; beszédének tárgya volt: „A zsidókérdés és a birodalmi
gyűlési képviselőválasztás.” Beszédének kivonata a következő:

„Ha a jelenlegi törvényhozó testületek működését vizsgáljuk, meg-
lehetősen szomorú kép tűnik fel előttünk; egy egész sorát a főfontos-
ságu kérdéseknek megoldatlanul látjuk, s egy további sorát a kérdések-
nek, a melyekkel szemben a parlament, jelenlegi alakjában, nem tudja
hányadán van. Minden törvényjavaslatot össze-vissza tépnek-rángatnak,
de valódi megegyezés sehol sem lehetséges. Különösen két kérdés van,
a melyek megoldását az új parlamenttől várjuk: a sociális kérdés és
a zsidókérdés. A társadalmi szorult helyzet, melyet az álliberalismus,
csupán a tőke érdekében alkotott törvényekkel hozott reánk, mind
ijesztőbb alakban jó napfényre, és ezt nemcsak a munkás és iparos
osztálynál, hanem a mezeigazdák és földműveseknél is látjuk. Az
utóbbiak a modern hitelviszonyok által súlyos károsodást szenvednek,
mert csak a földbirtok elzálogosításával segíthetnek magukon ez irány-
ban. A keresztény kereskedői osztály is rettenetesen szenved; a keresz-

tény kereskedő a kiegyezéseknél tönkre megy, míg a zsidó, ha egy párszor kiegyezett hitelezőivel, „kész emberré” lett. Ehhez járul, hogy nagyszámú fiatal ember, a ki a kereskedelmi pályára adta magát, állás nélkül van, és fokozott igényei mellett gyakran rosszabb helyzetben van mint a munkás. Ezen kérdés megoldására a jelenlegi parlament mit sem tett, ezt a parlamenti tárgyalásokra vetett egy tekintet is elégséges, hogy az ember lássa.

A mennyiben a sociális kérdés tőke-kérdés, az majdnem teljesen azonos a másik, korunkat mozgató kérdéssel: zsidókérdéssel. Minden körben hatalmas mozgás észlelhető, mert ezen kérdésnek megoldását föltétlen szükségszerűségnek ismerték föl. Az ellenfelek ezen általános mozgalmat mint egyesek által előidézett „heccz”-et törekednek rász hírbe hozni. Ez a szemrehányás szintoly nevetséges mint az, hogy az ügynevezett „kontaktók” a kormány által megvásárolt emberek lennének. Mikép támadhatott például a zsidóellenes mozgalom oly falvakban is, – amint ez történt, – a melyekbe soha se jut egy újság sem?! Azon számos egyesületek, a melyek hazánkban létrejönnek a végből, hogy ezen kérdés megoldásában közremunkálkodjanak, nem „zsidóheccz”-egyletek, hanem „keresztény-védő egyletek.”

A zsidókérdés azonban nem specifikus német kérdés, hanem egyenesen nemzetközi kérdés; ezt bizonyítja Istóczy elvbarátunk eljárása Magyarországon, továbbá a lengyelek és németek szoros összetartása, a kik fegyvertársaságban állanak egymással, egyetértésben szemben a közös veszéllyel; ezt bizonyítják a legújabb események Oroszországban, a melyek bármint kárhoztatandók is, mindamellett, mint a népakarat kifejezése, említést érdemelnek. Szónok rövid idővel ezelőtt incognito beutazta az Uckermarkot, és emellett megismerte a földművesek hangulatát a zsidók ellen, a mely hangulat rendkívül ellenséges. A zsidóemancipáció tehát törvényes utón megszüntetendő: mindenképp a zsidónak nem szabad bíránknak lennie, és az Oroszországból jövő tömeges zsidó bevándorlásnak meg kell szűnnie. Így nemrég a berlini keleti vasúton mint „első ráta” 400, kevéssel utána 700 orosz zsidó érkezett hozzánk. Hol marad itten a német birodalom?

Ha már most a különféle pártoknak, a hazánkra nézve életkérdéseket képező két kérdéssel szemben elfoglalt állását egyenkint tekintjük, azt találjuk, hogy először is, a zsidósággal benső szövetségben levő haladópart teljességgel semmit se tett, és mint a zsidóságot védszárnyai alá vett part magát egyenesen nevetségessé tette. A fő „szabadság,” a mit nekünk a haladópart hozott, az „éhenhalási-szabadság,” úgy a hogy, és ott a hol az ember akarja: azt a szabadssgot, hogy az ember dolgozhassák, ha nála a jóakarát erre megvan, a haladó part nekünk nem hozta meg. A secessionisták eléggé vannak jellemezve a (zsidó) „Bamberger” névvel. A nemzeti liberálisok – szónok által „nemzeti miserábilisok”-nak nevezve, – a gründereknek tulajdonképeni partja; ez aztán mindent kifejez. A középpart sajnos, nem képvisel egy egységes gazdasati elvet, itt a gazdasági kérdés háttérbe szorul a „vallási” kérdés «lött. Mindazonáltal ebben a partban nagy számmal vannak oly férfiak, a kiknek nyitott szemük és meleg szívéük van ezen kérdések iránt, és ezek bizonyára az akcióba lépnek, mihelyt a boldogtalan „Culturkampf,” a mely lényegileg egy zsidó mű, be lesz fejezve. A sociáldemokraták a

fenálló rend felforgatásától várják társadalmi viszonyaink javulását: ez egy igen veszélyes kísérlet. Különös dolog azonban, hogy ők a zsidókérdésről semmit sem akarnak tudni, noha ők tulajdonképpen a nagytőkét ostromolják. Itt mindenesetre felsőbb parancs jött a vezetők (vagy jobban mondva félvezetők) részéről, a kik zsidópénzzel megvesztegetve vannak. Végül a conservatívek: ezen név alatt értendőek nagyszámú férfiak, a kik nem minden kérdésben értenek egyet; tegebbjük azonban ama kérdések megoldásának gondolatától át vannak hatva. Habár a népnél a különféle pártirányzatok fölött nem egészen tiszta fogalmak uralkodnak, az azonban örömmel constatálható, hogy általában azt mondják az emberek, hogy az álliberális gazdálkodással többé nem mehet a dolog! Ezen nézet nyilvánul mindenütt azon számos egyletek alakításában, a mely egyletek feladatukul tűzték ki, hogy csak oly férfiak választassanak a parlamentbe, a kikről biztosan tudatik, hogy ama fontos kérdések megoldásához lan-kadatlan buzgalommal hozzálátni fognak. Minden körben rop-pant mozgás van, már a nők is belépnek a mozgalomba; így Berlinben egy német nőegylet alakult, a melynek tagjai csakis keresztények-nél vásárolnak. Azért a legközelebbi választásoknál nem arról lesz szó, váljon conservatív-e vagy liberális, hanem ma a jelszó: „sociális” vagy „álliberális” Nekünk a képviselőjelölteket szigorú bír-álat alá kell vennünk arra nézve, minő állást foglalnak el ama nagy kérdésekkel szemben, – ez legyen most vezéresz-ménk. Azért minden kicsinyes párttekintetnek háttérbe kell most szorulnia, és az államfentartó elemeknek szorosan összetarta-niuk kell, a halhatatlan költő ezen szavai szerint: „Legyetek összetar-tok, egységesek.” (A drezdai „Deutsche Reform.”)

Így szólt, az elsőrangú pártvezér szerepére hivatott Dr. Hen-rid, viharos tetszéssel kísért beszédében. Vonjuk le mi magyarok is a tanúságot Henrici beszédéből a képviselőválasztások küszöbén. A haza sorsa most ismét a választók kezébe van letéve; éljenek joguk-kal, s interpellálják meg a képviselőjelölteket: minő állást foglalnak el a körülöttünk levő nagy államokban már formaszerint a napirenden levő zsidókérdéssel szemben? Mert a „röhögésből” (parlamenti nyelven: „derűtség,”) már elég volt. Van egy különös magyar köz-mondás, a mely így szól: „Nevet mint a fakutya.” Ne válasszunk tehát többé „fakutyákat” képviselőknék.

A hozzánk az ország minden vidékeiről érkező tudósítások szerint, a választó közönség a legjobb szellemet tanúsítja ügyünk iránt, s többek között arról is kaptunk hitelt érdemlő oldalról érte-sítést, hogy többeken kívül, közéletünk két kitűnőségét is meginter-pellálják választóik a választás előtt, a zsidókérdést illetőleg.

Ez a két férfiú: b Sennyey Pál és Csávolszky Lajos, az „Egyet-értés” szerkesztője. Üdvözljük e szándékolt lépésükért a derék pozsonyi és mezőtúri választókat, s csak azt kívánjuk még, hogy az ország igen sok választókerülete kövesse példájukat.

Hangok a vidékről.

– Nyílt levelek a szerkesztőhöz. –

Zalamegye. (Kispáli.)

(Egy kínzó és egy csalfa zsidó.) – Én alulírott katonává lévén, amint hazulról elmentem, Sopronból Laibachig vaspályán utaztam. Éjjel egy órakor értünk Laibachba, a hol egész nyughataatlanon reggel virradatkor erősen parancsol a káplár, hogy minden legény tiszta ruhába öltözzék, a szennyest pedig a mosóba adják; én is az ingemet csakhamar a többi közé dobtam, de azt akkor elfelejtettem, hogy édes anyám 33 frtot az ingem vállfoltja alá varrt még odahaza, a mit csak azért tett, hogy el ne lopják tőlem, – csekély úti költségem kis tárczámban külön is volt, – és csak délután jöttem észre, hogy a pénzemet a mosóba adtam. Azonnal mentem jelenteni a káplárnak, hogy baj van. Félttem tőle hogy megpirongat, pedig megfordítva lett, mert megmondtam valami Stern Lipót, pesti születésű zsidó káplárnak, hogy mennyi pénzem van a mosóban; mindjárt jóbarát lett, s én a városban vele kint sétáltam, a többinek pedig nem volt szabad a transportházból kimenni. Tüstént eljött velem a mosónéhoz, pénzemet kivette, de bizony az igen megázott, és mindjárt kínált érte 10 drb ezüst húszast; de én azt gondoltam, ha ő használhatja, én is megszáritom, s használok: húszasait nem fogadtam el, csak a magamét kértem; de ő azt csak megmutatta, de oda nem adta. Végre hízelgett és azt mondta, hogy a hova mi megyünk, ott a bankópénzt az útra dobják, onnan sem veszik fel, mert Olaszországban bankópénz senkinek sem kell; de én erre azt feleltem, hogy a pénzt én akkor haza küldöm. Nekem mindennel kedveskedett, hogy pénzemet hagyjam nála; de én végre ellene kikeltem, hogy a tisztelnél feljelentem. Ekkor megharagudott én reám; ha sorban álltunk 500-an, ki volt a hibás más mint én, elibém jött, mondta nézzek a cipőmre: ha lenéztem, pofon vágott, hogy miért néztem le; ha mutatott s le nem néztem: azért ütött, hogy miért nem nézek le; hátam mögé ment, a puskatussal össze tört-vert, elől pofonvert; kínomon az 500 újoncz mind sajnálkozott, de segíteni senki sem tudott. Hadnagyunk magyarul nem tudott, panaszt tenni tehát nem bírtam. Volt köztünk 5 zsidó újoncz is, azokat megkértem, hogy valamelyik jöjjön velem tolmácsnak, de ők is ahhoz húztak, ellene nem tettek, ő engem mégis csak ütött-vétett. Végre megtudtam, hogy egy Láng nevű szt.-gotthárdi fiú van köztünk, a ki németül tud; s a mikor egy reggel fületem úgy megrángatta, hogy balfülem a töviből kirepedt, vérem a hátamon folyt le: akkor Lángnak fizettem, hogy legyen tolmácsom a hadnagynál. Lett haszna rögtön: meghívátá a káplárt, beszéd után kardját letéteté, s áristomba zárátá. Az volt az utolsó verés rajtam 6 év alatt; de isten megengedte nekem, hogy Veronában, az ajtajában álltam őrt, ahol ő zárva volt; a pénzemből azonban 3 frtot mégis magánál tartott, mert azt mondta, hogy nincs néki több pénze; csak isten bár minden három évre adna neki 3 frtot. Íme egy másik velem történt eset.

Egy Rosenbaum Ábrahám nevű zsidó velem katonáskodott, s hoznám igaznak és hünek mutatkozott mindenkor. Mivel idehaza is egy faluban lakunk, több ízben is állította már, hogy ő engem sehogy se ki-

vánna megcsalni, mivel már több segítségemben részesült. Történt tehát a múlt 1879-ik évben, hogy a jegyző engem igen megkért, hogy segítsék neki lóherét haza hordani. Elküldtem kocsisomat, hogy segítsen, de délben haza jött jelenteni, hogy ott lovam lába eltörött; nagy bánattal mentem káromat nézni. Haza jöttömkor jön elibém a „hű” zsidó, és a lóbórt kéri, hogy ő egy krajczár nyereményt sem kíván, úgy a hogy eladja, nyugtát hoz, és nekem az árt átadja: de én azt mondtam neki, hogy a körmendi királyi sóhivatalból hozzon 10 kilogramm sót; hozott is, nyugtát is 2 frt 70 krról; a sót megmértem, átszámítottam fontból kilóra, s csak 8 kilo a só; hívtam a zsidót, megmutatom a sót, elkezdett röhögni: he, he, he, azt úgy is tudtam, hogy ön megnézi a sót, csak próbáltam, ha meglehet-e csalni önt. Így mutatta ki „hűségét” a zsidó: nem csalja meg azt, a kit nem lehet, de ha lehet, megcsalja az édes apját is.

Szalay János, kispáli lakos.

Hevesmegye. (Pásztó.)

(Milyen az a „kagal?”) T. szerkesztő úr! – Egy pár lapból ismeretes lehet ön előtt t. szerk. úr, hogy „a pásztói zsidóheccz” czímen történtek feljajdulások. A tényállás következő:

Van Pásztón egy philadelphiai diplomás zsidó doktor, ki is a helyben állomásozott század katonaságtól, – mivel az orvost nem hozott magával, – semmittevéseért havonként 25 frtot csípett fel. A katonaság most innen eltétetvén, természetesen ő ezen jövedelemtől elesik, ámbár, nincs nagyon rászorulva, miután környékünkön két vagy három községet, 40-50%-os kölcsöneivel máris koldusbotra juttatott. – Ez az egyik.

A másik pedig az, hogy önnek röpiratait itten egy magyar üzletember kezdte árusítani, minek következtében a helybeli zsidók templomukban összejöttek, és rabbinusuk kijelenté, hogy attól a bizonyos mesterembertől egy igazhitű zsidónak sem szabad vásárolni. – Ez a dolog a felvilágosodottabb polgároknak méltó felháborodást szült, és féltréfásan félkomolyan fenyegették a zsidókat, hogy „Istóczy-klubot” fognak alakítani. Nagy lett a rémülés Izraelben!

Még hozzá járult: egy pár nagyon fiatal ember, hogy ezt a neveléses rémüléseket fokozza: a húsvét előtti napokban, egy éjszakán plakátokat raggatott ki a városban, mely ismét szörnyen szívére hatott ezen hősies népek.

Így történt azután, hogy rögtön a minisztériumhoz kérvényeztek, Jeruzsálem pusztulását megakadályozandó!! A kérvény a minisztériumhoz 1. ápril hó 19-én érkezett be, és már ugyan ezen f. ápril hó 24-én az alispán útján a szolgabírónál volt a miniszteri rendelet, hogy az ezen ügyben tartson szigorú vizsgálatot. A vizsgálat megtartván, természetesen: „ridiculusus” lett az eredménye. – Notabene: a kérvényben bent volt az is, hogy a katonaság nemcsak kéretik meghagyatni, de sőt kéretik szaporíttatni a rend fentartására! Természetesen itt azonban főszerepet játszja a philadelphicus 25 frtja és a hús, széna, zab-liferáló zsidók rebachja.

Mi ebből a tanúság?

Más fontos, hivatalos, községeket, megyéket, magát talán az országot érdeklő kérvények ott sokszor félévig is elhevernek az egyes minisztériumokban, hanem a szent zsidóság örült rémületének megnyugtatóására lázas sietséggel hozzátik mozgásba minden apparátus, és ügye 5 nap alatt elintéztetik.

Ilyen a zsidó befolyás!

Ilyen az a „kagal!”

Anti-kagalista.

Hevesmegye. (Pásztó.)

(Az uzsorás bosszúja.) – Meg fogja t. Szerkesztő úr engedni, hogy elmondjam, mikép történt ez. Hogy a pásztói tanítók rendszeren nem fizettetnek, mutatja az, hogy négyöknek összes hátraléka majd mindig megközelíti a 2000 o. é. frtot, négyszáz forint évi fizetésből. Közülök háromnak van birtoka és így van hitelök, hogy kölcsönt kapnak. Ily állapot közt volt Sz. József tanító is kénytelen, L. József Pásztón és környéken nagyon ismert uzsorástól száz forintot 32 fjt kamatra felvenni; ezt egypár évig fizette is. Egyszer felszólította az illető tanítót, hogy meg van-e még a bora? „Igen meg, vagy úgy hatvan akó.” „En most bort szedek, nem adná el?” „Szívesen mint másnak, hektoliterjét 9 frtért.” „Az drága, most lehet négy-öt forintért is venni egy hektolitert.” „Hát csak tessék.” „No megbánja, ha ide nem adja.” „Nem kénytethet senki, mert a bort nem loptam, mert az drága pénzbe került, még a hordóba jutott,” volt a bezáró válasz. Jön egyszer a negyed, nincs nyolcz forint; még ezt elnézte: – jön a másik negyed, – ekkor a kétszer nyolcz forintról is váltót vett. Két hétre beperelte a pesti váltó-törvényszéknél, ki kellett fizetni mind a két váltót. A váltókból csak a 100 frtosat adta vissza, azon ígérettel, hogy majd a 16 frtosat valamelyik nap szintén átadja. A tanító, ha már látva is, hogy mit tett vele: azt a szemtelenséget, ha már vérszopó uzsorásról igen, de egyúttal mint orvosról nem tétélezte fel, hogy a 16 frtos váltóval újra beperelje; pedig megtörtént, és ki is kellett minden költségeivel fizetni. Ez még nem volt elég bosszúállás, hanem mostanában történt, hogy egy éjjel, antisemita falragaszokat találtak, a melyekben az uzsorásokról szóllottak, és mivel ez neki is palástja, a melybe be van burkolva azon fekete lélek, melynek fő-fő feladata, akit csak lehet a koldosbotra juttatni? kitalálta azt is, hogy ezen plakátokat a tanító és Sz. Ferencz állatorvos követte el. És miért épen ez a kettő? Mert sokat együtt vannak. Együtt ám, mert vérszerinti komák. És a vallomási jegyzőkönyvbe mindkettőjüket névszerint bevallotta csupa gyanúból, és ötödnapra a minisztériumtól vizsgálat végett le is érkezett a szolgabíróhoz. Hogy mi lesz a vége, jövőre egyik következő füzetben el fogom Mondani.

N.

Szabolcs megye. (Gáva.)

T. szerkesztő úr! – Kötelességemnek tartottam én is a „12 röpiratában, vidékünk viszonyainak képéből merített némi észrevételeimet közölni; nevezetesen:

Már a takarékpénztárak alakulásánál kiszámította e zsidó fajzat, miként biztosíthatja magát s azon intézetekre a legnagyobb befolyását; beszerezte a részvényeket, álneveken is, mert a maximum meghatározva lett, t. i. a részvények számához lett kötve a tisztviselő-választásokra való befolyás. – Minden takarékpénztárnál, az igazgatósági személyzetet s a választmányi tagok számát illetőleg, túlsúlyt szereztek maguknak, úgy, hogy ennek megszerzésével, már kezdetben, a vidéki izraelitáknak bizonyos összegeket szavaztattak meg 9% százalék mellett, kik is azon összeget kiosztották egyes keresztény embereknek 30-40-60% percentre, úgy, hogy azon százalékok nemcsak hogy letörlesztették az összes felvett tőkét, de egy kis tőkét is hagytak maguk után. Így lett úr a most 100 ezres g . . . i L . . . z Jónás, s más nagyobb izraeliták titokban, sáfárjaik által osztogattak ki így pénzeket álarcz alatt, mint K ... n Lipót, Z ... r Sámuel sat. Grünberger név alatt.

Másik észrevételem az: hogy ezen faj feltolakodott oda, hogy fiait orvosoknak, sat. neveltesse ki, ezek minden helyet elfoglalnak a vidéki zsidók befolyásával, sőt már a gyógyszerészetet is, mint N...házan s T ... on; és én figyelemmel kísértem, hogy, míg az általok gyógyított magyar emberek 20%-a elhal rossz gyógykezelés, de drága orvosi szerek felhasználása mellett, (tessék elhinni, hogy azon szerek csak papiroson maradtak, s kiszolgáltatva festett víz volt,) addig a zsidók számarányához képest csak 2% zsidó hal el; pedig azon zsidó egy cseppet se mértékletesebb életű, mint azon vagyonos emberek, kik elhaltak; és tessék figyelemmel kísérni, mindig a családapákat, anyákat pusztítják ki a családból, hogy az árvák birtoka először bérletkép, később örök használatokban maradjon. Azért kell oda működni, hogy úgy kör-, mint járási-, városi orvosokul magyar orvosok választassanak, s gyógyszerertárba csupán magyar gyógyszerészekéhez forduljunk.

A zsidók csak zsidó ügyvédet, orvost és gyógyszerészt vesznek igénybe, míg mi zsidókhöz, sőt, a magyar kereskedő mellőzésével, zsidó kereskedőhöz folyamodunk, s azt gazdagítjuk.

Harmadik észrevételem az, hogy a bérleteknél összejátszottak, s értekezlet határozza meg vidékünkön, hogy 100 holdas birtokért ennyit kell adni 200-ért ennyit s így tovább, és fogadást tesznek, hogy egymás ellenében ki ne merjék venni a birtokot; ha kiveszik, részesek tartoznak lenni a volt bérlővel; így azonban akarva, nem akarva, kezüknél marad a birtok; holott, ha a birtok tulajdonosai is értekezletet tartanának ellenökben, s nem adnák meg magukat, bizonyos lenne a győzelem, mert, ha helye, földje nincs a zsidónak, nem tudja jól meghúzni magát családjával, s az ingóságait, lábas jószágát, cselédjét elhelyezni nem tudván, kénytelenítve volna megtartani a bérletet régi árában. – Folytatva, ha elfogadtatik, többet. (Kérjük. Szerk.)

Dobozy Ferencz.

Liptómegeye.

T. szerkesztő úr! – Ha Szepesmegye határát keletről átléptük, 2 kilométerre kerül el előttünk a Kriván hegy lábánál egy katlanban Csorba község. Lakosai igen csekély kivétellel ágostai vallású tótok. Ezek, mielőtt még a vasút ezen hegyes vidéken közlekedett volna, fuvarozással foglalkoztak, s eljártak Miskolczig, Debreczenig sőt Bécsig is. Legnagyobb keresetjük pedig öntött vas szállításában volt, s ekkép nagyobb vagyont szereztek maguknak. De mióta ez megszűnt, szántóföld-műveléshez vannak kötve, a mely igen silány termést hoz, mely zabból és árpából áll, nagyon kevés rozs terem itt. Hozzá még több darab zsidó korcsmáros is bevándorolt. Ezek közül legnagyobb gazdagságot szereztek magoknak K–z-ok, a kik nemcsak több ezret kizsákmányoltak e község lakóitól, de még földesúri telkeket s erdőket is megvásároltak s a fiatalságot egészen elrontották, pálinkaivásra szoktatták, sőt tolvajságra kitanították. Azelőtt lopásról és tolvajlásról nem is volt szó e községben, ma ez mindennapi dolog. Az ellopott jószágot azután elisszák. Melyik tudós rabbi merné azt állítani, hogy ez becsületes módon szerzett vagyon? – Igen, ma s z l a g o s n a d r a g u l y a g y ö k e r é t (atropa belladonna) vízben áztatni és abba igen csekély adagban szeszt önteni, és e mérget azután drága pénzen eladni: ez a talmud szerint becsületes módon szerzett vagyon.

Ne legyen ez gyanúsítás, íme itt a való tény szól: Rózsahegy város hivatalánál föl volt jelentve, hogy Vekolineczen valami zsidó ezen gyökeret ásatta, és egy mázsáért nagyobb összeget ígért. A városi hivatal e gyöker elkoboztatását elrendelte és a zsidó után nézett, de ennek se híre, se hamva, megszökött. E gyökeret azután a rózsahegygyógyász rész vette meg.

Hogy azonban t. a község közelebről ismerje e gyökernek hatását, bátor vagyok ezt röviden elmondani. Ha e gyökeret vízben áztatjuk, s rá igen kevés szeszt öntünk: két három nap múlva kábító itallá válik; s ha az ember iszik belőle, mámoros állapotban marad 12-24 óráig; s ha az ivással föl nem hagy, megbolondul vagy belehal.

Ilyen módon község község után esik a zsidó korcsmárosok körmei közé.

Így Király-Lehota. Lakosai nagyobb részt földes urak voltak, de mióta uzsorás zsidók s korcsmárosok hálójába kerültek, vége dicsőségüknek, vége földes uraságuknak. E hó elején még egészen le is égett ez a község, lakosai most valódi koldusok.

Kis-Poruba, mely község lakóit a zsidó korcsmárosok úgy vagyoniilag mint szellemileg sőt még testileg is tönkre tették. Nagyobb iszákosságot, erkölcstelenséget és demoralizációt nem is lehet hamarabb látni, mint e községben, és ennek oka a zsidó mérge.

Szent-Iván község, liptói földbirtokos urak díszé hová lett az? 3-5 birtokos urat kivéve, mind a zsidóké – egyes birtokos urak jószívúsége és könnyelműsége folytán. Nemsokára robotba fognak járnai a zsidókhöz. Istenem! Istenem! mennyire jutottunk már.

Így járt Andrásfalu, Podhornya, Okolicsno, Szrnrecsány stb.

Paucsina-Lehotán bizonyos Okolicsányi Gergely, telkét gazdasági épületekkel együtt bérbe adta S–szl zsidónak. Nagyon derék kosmopolitánk úgy okoskodott, hogy hisz ő földes úr meg korcsmáros is lehet. Bebútorozott magának egy szobát korcsmának, de a községbeli lakosok va-

lahogyan nem jártak hozzá. Traktálta, kínálta őket, de mindhiába Egyszerre csak kedves Rachel felesége gyermeket szült. Okos ember íetere cselhez fordult, s a körülmetéléshez az egész község lakóit komáknak hívta meg. Komák voltak ők, de meddig tartott ez? Míg a róka zsidónak lépre nem mentek, és vagyonuk a zsidó nevére átvolt írva Midón koma uramat kérték, várokozzék még egy ideig, válaszolt nekik: „Iach bin euch kein koma.” csak fizessetek. Ily szép csellel jutott vagyonához.

Szóval nincs vendégfogadó, nincs egy korcsma Liptómegeében, melyben zsidóbérlő ne volna. Milyen kezekben van a kereskedés?

Erről jövőre.

Ügybarát

Zemplémegeye. (Varannó.)

T. szerkesztő úr! – Városunkban a zsidó raffineria oly bámulatos, hogy azon csekély keresztény intelligencia, mely alig egy tizedrészt képezi a zsidóság intelligenciájának, – értem ezalatt a zsidóság furfangosságát s egyetértését, a talmudnak hűséges és szószertint teljesítését, – habár több független állású egyénnel bír, mégsem merik nyíltan, sőt többen még csak magok közt is, a zsidók bűneit, társadalomellenes tetteit vitatás tárgyává tenni. Istent, királyt, ministereket s hivatalnokokat, sokszor igazságtalanul, szabad szidni, s tetteiket nyíltan megtámadni; de a zsidót, e kártékony állatot, nem lehet, s miért? – Azért,

mert ez a faj tud uralkodni minden nemzeten és emberen, – csúszás-mászás-, hízelgéssel, alázatos szemtelenséggel, s ki tudná mindazokat a titkos, ravasz s ámító utakat s módokat, melyeket utasításul kapnak rabbijoktól;

mert nekik szabad zsidónépgyűlést, minden bejelentés nélkül, csak általuk ismert nyelven megtartani, s ott határozni, s a követendő terveket óvatosan, utasítás szerint végrehajtani;

mert nekik szabad minden városban, még nagyobb falukban is zug-talmud-iskolákat tartani, a hol már a kis zsidó polgárba a talmudot kiirthatatlanul beoltják, sőt az eddigi tapasztalásaink azt is igazolják, hogy a kikeresztelt zsidó megtartja vele született természetét; van erre elég példa; nézzünk körül, s meggyőződünk, csakis a második vagy harmadik generáció olvad be azon nemzetbe, melynek körében született; azért, nézetem szerint, nem magyarosítás a zsidónál a főkellék, de a kikeresztelkedés így legalább lesz reményünk, hogy jövőre becsületes polgár váland belőlök, mert különben jobb s tanácsosabb, tartsák meg eddigi zsidó neveiket, hogy tudjuk miként ez vagy amaz tettet zsidó követte el.

Ügyvédeink hallgatnak Varannón, pedig akár antisemiták, akár nem, ha majd – pedig rövid idő múlva, – egy zsidó ügyvéd-doctor közéjük beállít, akkor a zsidó közönség mind hozzá fordul; ezt tapasztaljuk a szomszéd Homonnán, Nagy-Mihályon; ott már a keresztény ügyvédek több bátorságot engednek magoknak; ott már nyilatkoznak, és vitatják

a rémséges zsidó üzelmeket, mivel azon két városban már van zsidó ügyvéd, s már annak nyomát a város és vidéke eléggé érzékenyen tapasztalja; már alkalmazza hűségesen a talmud parancsait, folytatják finomul, észrevétlenül a keresztények kiszivattyúzását.

Panaszkodnak ügyvédek megnevelhetőség miatt, panaszkodik az ügyvédi kar tekintélyének alásüljedéséről; óvszerű felállítatott az ügyvédi kamara; azt hiszik, hogy ezt az általános panaszt valami epidémia hozta meg; igen, meghozta az a túlszabadság, hogy a zsidóság emancipáltatott, az az emberi faj, melynek e nagy világon egy kis országa sincs, hanem a művelt keresztény világban szétszóratott mint a sáska, mely pusztít hova leszáll, mintegy átkul minden nemzetbe betolakodott, hogy azt erkölcsiben, hazafiségében s mindenben meggyengítse, s tönkre tegye, s magát – nem riadva vissza bármely lealacsonyító utaktól, módoktól, eszközöktől, – boldogíthassa, vagyónát gyarapíthassa, s lassan a keresztények felett a fő uralmat elérhesse, s a talmud parancsát beteljesedve láthassa.

Igen, igen tisztelt keresztény ügyvéd urak, gondolják meg, ne csak a jelen, de jövő is legyen szemök előtt; hogyha azt akarják, hogy tekintélyök és jobblétük helyreálljon, hát tömörüljenek, egyetértve mint a zsidók, a kagalisták; mert nem ügyvédi kamara, hanem inkább a n ti sémit a ügyvédi kamara segíthet önökön; még van idő, s oly tekintélyes a magyar hazában a keresztény ügyvédi kar, hogy e haza ifjúságával karöltve, képes lesz minden zsidó machinációnak gátat vetni, a zsidóság gazságait korlátozni, és a régi mederbe visszazorítani. Ha ez nem tetszik, magoknak tulajdonítsák a rősz, rosszabb, legrosszabb következtéseket. Ott van Poroszország, mely az európai államok közt egyik első helyet foglalja el a civilizációban, okuljunk annak példáján, s tömörüljünk a zsidóság ellen, hogy a haza ellen bünt ne kövessünk el.

Antisemita virilista.

Arad.

T. szerkesztő úr! – A zsidóknak azóta, mióta szerencsétlen hazánkat előzönlötték, s mint kullancsok a nemzet testébe fúródtak, hogy ennek vérét kiszívják, éltető erejétől megfosszák, – hazánkban oly nagy és hosszú rovásuk van, miként átkos pusztításaikról köteteket lehetne írni.

Gálád tetteiknek felszámllálása hatásosabb, mint a theoretikus elmékedések; a tények felsorolása teszi tönkre teljesen azon nimbust, melyet e nemzetre az álszabadelvűség, és azon tényérnyalók borítottak, kik adósaik lévén, vagy velők összekötetésben állván, szájukat csak védelmükre nyithatják meg, nehogy egyéni érdekeiket veszélyeztessék.

Nem tartozom azok közé, kik valakit vallása vagy nemzetisége miatt gyűlölnék: én az embert cselekedeteiből, „ex factis” ítélem meg.

Azon tényeket, hogy zsidaink a környéket részint hallatlan uzso- ráikkal, részint spiritus-zagyvalékkal anyagilag és erkölcsileg megsemmisítették, mint általános bajt nem említem, csak constatólom. A forradalom és a zsidók elszaporodása előtt Arad város és környékének anyagi jóléte virágzó volt, most Arad városának minden értékesebb háza az ő

tulajdonuk, a falvak az ő birtokuk, s hontalanná lesz a föld népe, melyet e piócza faj teljesen kiszivattyúzott.

A mi zsidaink, különösen a német „sornál” kezelőinek legnemtelebb s mondhatni vele született, vérebe átment egyik erénye: a bosszúállás. Jaj annak, ki cselekményeiket elemezni, céljaikat tisztázni, szemtelen cselekedeteiket feltárni merészelné. De ezt ne csodáljuk, hiszen Mózes vallása szerint „szemet szemért, fogat fogért” való imádságuknál fogva is, zsidónak bosszúállónak kell lenni. Ezen tulajdonságuk roszabbakká teszi őket a török kutyánál, mely csak akkor támad, ha éhes: ők harapnak, bár vérünket már kiszívták.

Hát ha ehhez hozzátesszük azt, a mire a „12 röpirat” még nem is reflektált, hogy a zsidó a túlvilági életet, a lelkek feltámadását, a sírontuli jutalmat vagy büntetést nem hiszi, nem tanulta, s őt erkölcsi cselekedetekre sem vallása sem a lélek halhatlanságának hite nem ösztönzi. E hit nélkül minden felekezet farkasokat fogna nevelni, főleg ezen fajból, mely még Egyiptomot sem hagyhatta el a nélkül, hogy ezüst, arany s egyéb drágaságaiban meg ne lopta volna azon Egyiptomot, mely őket ínség idején vendégszeretőleg fogadta, s legtermékenyebb Gessen földjét adta nekik lakásul. Ezen népnek henczegése már határt nem ismer nálunk. Cselédnek csak keresztyént fogad, s belépésekor szolgálatába megparancsolja neki, hogy nagyságolják. Nálunk már nincs zsidó schuszter, schiieider, ki ne volna egyúttal nagyságos is.

Tovább fűzném jelenleg a hosszú rovás egyes tétéleit, de annyira el vagyok már attól is, a mit elbeszéltem, csömörödve, hogy csak később leendek képes folytatni ott, a hol elhagytam az enumeratiót. Isten önnel tisztelt szerkesztő úr. A talaj, melyen áll, nagyon hálás, nem ugyan a zsidó tényérnyalók előtt, hanem azoknál, kiknek szívükön fekszik a nemzet jóléte, a haza felvirágzása.

T. G.

Arad.

Talán nem lesz érdektelen felemlíteni egyetmást a küszöbön álló aradvárosi követválasztásról, mely formális zsidókérdést képez.

Az egyik jelölt Náray Imre, ellenjelöltje Chorin Ferencz, különben zsidó.

Ez utóbbi, nem törődve azon nyílt ellenszenvvel, melylyel Aradon a nemzsidó választók zöme iránta viseltetik; – bizva fajrokonaiban, kik az eszközökben, mint egyebütt, úgy e választás körül sem lesznek válogatósak; – támaszkodva bizonyos potentátokra, kiknek befolyása már a legkiválóbb helyeken is meg van alapítva; – poussiroztatva az „Alföld” című helyi lap által, melynek Chorin egyik főrészvényese és mely „több mint kötelességből” Chorin mellett a legsajátságosabb eszközökkel kardoskodik; s bizva némely, önmagáról megfélemedező zsidópajtás nemzsidóknak „lelkesült” és „önzetlen” okokból eredő korteskedésében, újölag mandátum után törekszik

Több cycluson keresztül hordozta Arad azon, önkényt elvállalt megaláztatást és szégyenfoltot, hogy követe Chorin Ferencz, egy uborkafára felkapaszkodott zsidó volt. E politikai szédelőgönek, az itteni zsidó-

ság segítségével már több ízben sikerült e különben intelligens város nem-zsidó választóit lefőzni és arra bírni, hogy a zsidópárttal egy utón haladjanak. Hangzatos szavakkal, henczegő fellépéssel, hízelgéssel, fortélyokkal és egyéb, épen csak a büntető codexbe nem ütköző eszközökkel vitetett ki az, hogy e város ezen középszerű zsidót választotta meg.

És ő e hosszú éveken át mitsem tett; – az egész, a mivel magát megerőltette, néhány haszontalan, bombasticus szónoklat volt, hacsak még nem akarjuk gúnyképen tevékenységi köréből felemlíteni a codificatiót, melynél olykor-olykor az ötödik kerék nyugalmas szerepét vitte. Annál lázasabb tevékenységet fejtett ki ügyvédi irodájának emelésében, mert hiszen a mandátum nem is azért kellett a mi „geniális” Chorinunknak, hogy talán általa módot keressen a haza iránt érdemeket szerezni, hanem igenis kellett azért, hogy az Aradon hanyatlásnak indult ügyvédi geschäftet „államköltészen” Budapestre lehessen átplántálni, és most már nemcsak henczegés és reclame-gyártás firmája alatt, hanem egyúttal a befolyáshoz utat nyitó országos képviselői minőség mellett; és kellett főleg azért, hogy, az aradi zsidóságnak oly esetre, midőn szorul a kapcza, „odafönt” szolgálatra kész ágense legyen.

Mindezek Aradon köztudomású dolgok, csak az együgyűek ülnek még fel Chorinnak, kit Mungói a többi zsidóknál jobbnak kürtölnek, de aki még a többiekénél is zsidóbb. Ő még híveivel együtt megünnepelni reményli azon napot, melyen az aradi magistrátus átzsidosuland, és már jelölt is van a polgármesteri állásra, Schöpkes zsidóügyvéd személyében. Ily viszonyok közt fog megejtetni Aradon a képviselőválasztás. A zsidóság nyílt harczt ízent a nemzsidóknak, midőn leplezés nélkül bevallotta, hogy Chorint elsősorban a zsidóügy és csak másodsorban az elvek érdekében támogatja; de a tisztán látók undorral fordulnak el Chorintól, a ravaszság, henczegés, önzés és panjudaismus ezen visszataszító vegyülékétől, és ha úgy fog történni, mint hazafiúi szíveik óhajtják, akkor Chorin Ferencz vissza fog esni azon nagy semmiségbe, honnan érdemtelenül kiemeltetett, és bukni fog oly imposáns módon, hogy elég lesz a leczke még az ő ismeretes szeméremhiány feleslegének is.

K.

Eger.

T. szerkesztő úr! – Egerváros egyik fő kereseti forrása ős idők óta a bortermelés lévén, mióta a zsidók a borkereskedést is pártfogásuk alá vették, azóta egyptomi hét csapásként nehezedik a bortermelőre a loknisfejű kaftános zsidó-filloxera, mely nem a szállótövön, hanem a kész boron élőködve, fogyasztja a kóser libamáját, míg a szegény kapás 70-80 kr. átlagos napszám mellett kétrét görnyedve, száraz kenyéren, télen hideg, nyáron égető napon dolgozik, hogy családjának a legszükségesebb táplálékot előteremthesse, valóságos véres verejtékkel keresi filléreit, a szegény gazda pedig az adóteher, uzsorás kamat, kedvezőtlen időjárás mellett, folyton a legváltásosabb helyzetben vergődik: addig a loknis borkomendáló alig fizet valami adót, dolgozni pedig nem dolgozik, de még az apja sem dogozott soha semmit. Az ilyen sehonnai csavargóknak még a vagyonos bortermelő is messziről köszönt, véle kezét fog, barátságát keresi, nehogy megtaláljon valamiért haragudni, mert

akkor nem visz hozzá borvevőt; ilyen zsvány szenzál nélkül ma mar nem lehet bort eladni, a szorult anyagi helyzet, pangó borkereskedés mellett, a termelők egymással versenyeznek a faktor-díjak emelésében, ma már 2-3 forint szenzálpénzt kell fizetni a termelőnek pár hordó bor után (6 akó), míg a vevőtől is majd annyit zsarol; a ki jól fizet, annak a bora mindig kóser; ha egy ilyen borvevő jön, akkor a faktor előre eljön, lepecsételi a bort, aztán eljön a borvevővel, s eladják mint kóser bort, hanem ilyenkor már 4-5 forint faktorpénzt kell fizetni; a vevőtől szintén kijár a rendes díj; így jut a faktor zsidó 100-200 forinthez fél nap alatt, míg a szállőbirtokos és munkás koplal, pusztul napról-napra; ez közönséges napi renden levő dolog. Ilyen szenzálból lesz azután a borkereskedő, a ki fuchsinnal festi a bort, és eladja a jó renomméjú bortermelő nevére; az ilyen akasztófa-virágoknak azután még kalapot is kell emelni, és megurazni őket a termelőnek azért, hogy őt megrabolták.

Mindenféle szállításoknál, árlejtéseknél annyira otthonosak a raffinirt gazságok különféle nemeinek alkalmazásában, hogy velők senki sem versenyezhet e téren; mert egyedül ők képesek a legszigorúbb feltételeket is kijátszani: Hogy vállalhatta fel ön ezt a szállítást, – kérdi bizalmasan egy zsidó szállítótól egy valaki, – hisz azon cikk azon az áron sehol sem kapható? Hja! nem is azon nyerek én, amit szállítok, hanem azon amit nem szállítok, – volt a lakonikus válasz.

Egerben, a hol 40 év előtt még zsidó nem lakott, ma már mi eredményt látunk? Az összes kereskedés kizárólag az ő kezükben van; és vidékének összes produktumai kivétel nélkül az ő kezükön mennek át. Egerbeni letelepedésök után a S. J. czég tönkre tette az itt virágzó volt tímár-ipart, ugyanazon czég azután a malom ipart ragadta magához s ezzel az egész búza és liszt-kereskedésének urai lettek; az azután keletkezett bor- és posztó kereskedések az összes csizmadia és czipész, szabó, kalapos, szücs mestereket a zsidók rabszolgáivá tették, a deszka kereskedők az ács-ipart, úgy B. kárpitos az összes asztalosokat tönkre tette, szóval az ipáit, kereskedést, épen úgy, mint a nyers termelvény-piaczot, szintúgy, mint a pénzpiaczot is ma már kizárólag ők uralják.

Ezen zsidó kereskedők hogy minél nagyobb forgalmat csinálhassanak, könnyen hiteleztek a legszegényebb iparosnak is. Ezen könnyen megszerezhető hitelt mindenki lehetőleg igénybe vette, s így előállott a túltermelés minden iparágnál, s ezzel a túlságos concurrencia az árat lenyomta, mire a zsidó is pénzét mindig erősebben követelte. Így tönkre mentek még azok is, kik saját tőkével bírtak; ezután az így eladósodót kis iparosok többé nem lévén képesek magukat függetleníteni, egészen a zsidók fejős tehenévé lettek, amíg dolgozni bírnak; ez a legteljesebb mértékben áll; a czipész, csizmadia, kalapos és szabó, szücs stb. iparnál a kik még csak azelőtt 30 évvel a jómódú birtokos polgárság zömét tették, ma nyomorultabbak a napszámosnál: a legdesperátusabb körülmények között még a legszükségesebb életszükségleteket is nélkülözve kínlódnak, s gyermekeiket többé nevelni, polgárhoz illően nem képesek. Így a nemzet támaszát képező kisiparos helyét, a szellemileg s erkölcsileg romlott proletárság foglalja el, s e téren a süllyedés oly rohamosan áll elő, – hogy erre a Continensen sehol példa nincs. A kik ezen kép-

nek elszomorító valóságán gondolkozóba nem esnek, s az „Eger” lappal azt hiszik, hogy ezek túlzások: azok vagy a természettől vagy a zsidó alamizsnájából vannak megvakítva; de hagyják csak el kényelmes salonjaikat, jöjjenek a nép közzé, vizsgálják annak múltját, hasonlítsák össze jelenével, s borzasztó képét fogják találni a nyomornak, a sülyedésnek, amit a zsidók polykarmai között fojtogatott társadalom nyújt nemzet gazdaszátilag.

De ha nemzetiségi szempontból nézzük is, ezelőtt 30 évvel valósá gos újság volt németül hallani társalogni; ma a kávéháznak csúfolt zsidó kártyabarlangokban csak németül beszélnek, a búzapiacson, kereskedésekben még a Casinóban is, kivált szombati napon, olyan zsidó zsvaj van, akár a börzén, – így a múlt évben felfogadott haladó zsidó rabbi, meg az idén felfogadott orthodox zsidó rabbik egyike sem tud magyarul. Milyen merénylet ez a magyar nemzetiség ellen! Egerben még 1881-ben is így ignorálják a nemzet nyelvét községökben a germanizáció előnyére a hazafias szellemű, nemzeties fejlődésnek még lehetőségét is kizárják.

Egerben a régi jómódú középosztálynak híre sincs; a 40 éves zsidó uralom maga alá temette azt; csak a német „Journalt” olvasó idegen irodalmat pártoló zsidó urak és keresztény rabszolgák vannak, tik fölött a zsidók teljhatalommal uralkodnak, kiknek merészsége az emanczipáció első éveiben is már mennyire mén, kimutatták a múlt megyei tisztújításnál, a mikor a közszeretben álló alispánt, ki hivataloskodása alatt nem volt szerencsés a zsidók rokonszenvét megnyerni, ellene szövetkezve megakarták buktatni; de ez nem sikerült nekik. Hanem az egri városi választásnál pénzökkel képesek voltak a régi rendőrkapitányt megbuktatni, mert a zsidók ellen tömegesen előforduló panaszoknál úgy találta, hogy a zsidók nem mindig voltak oly ártatlanok mint a hogy magukat mutatták.

A múlt nyáron egy ügyetlen falusi árendás zsidó, kocsijával a piacson egy szegény tót asszony faáruit összegázolta. Miután semmi kár pótlást nem akart adni, hanem elakart illani, azért a városi rendőr a kapitánysághoz akarta bekísérni; de az illető az összeröfönt zsidók pártfogása mellett teljesen ellentállt, és egy nagy zsidó kravall keletkezett, mert mindkét félnek lettek pártfogói s csak a nagyobb számban megjelent rendőrségnek sikerült az illetőt bekísérni a hol azután a rendőri közegek ellen elkövetett tettelegesség miatt letartóztatták; mire a zsidók tömegesen interveniáltak, s követelték a letartóztatottnak szabadon bocsájtását; de amit az új kapitány renomméjának érdekében sem teljesíthett. Volt erre Izraelben fenyegetés; emlegették, hogy majd lesz még választás sat. Ilyen a zsidó arczátlanság, mely nem tűri, hogy feleenyájait a gojon elkövetett megkárosításért felelősségre vonják, s ha azt teszik, egy elkényeztetett gyerek módjára húzza fel az orrát s csap olyan lármát, mintha a világ akarna elveszni, mert ő a kiválasztott nép, a ki külön elbírálás alá esik.

Azért nagyon itt az ideje, hogy elővegyük a vesszőt, még nem késő, s leszoktassuk az elbizakodott, vesszőparipán nyargaló zsidóságot a sérthetlenségről, mert őket ilyesmire az emanczipáció nem jogosította fel s mint most látszik, velök nem az ország értelmes, vagyonos s e mellett hazafias támaszai szaporodtak. hanem a nép életnedvét kiszívó vampyrok, hyénák, kik a pusztulás temetőjén táplálkoznak, kiknek jelen-

léte seholsem az egészséges nemzeti életerőt, hanem a feloszlást jelenti, a kik mint férgek lepték el a megbénított nemzettestet, hogy annak megsemmisülését előidézzék.

Kelemen Gyula.

Nagy-Károly.

T. szerkesztő úr! – Daczára, hogy szegény iparos ember vagyok, mégis igyekszem, hogy a t. képviselő úr által szerkesztett zsidóellenes művet megszerezhessem és tanulmányozzam, de sajnos, hogy abban a mi városunkból egy tudósítást sem találtam, mintha itten nem is laknána zsidók; bár úgy volna, de sajnos nagyon sok is lakik és még milyenek: – azt alább igyekezni fogok a nagyérdemű közönséggel becses műve útján, ahogy tehetségem engedi, megismertetni. A sok között, mert van itten vagy 2000 zsidó és mind egy kaptán dolgoznak, – csak kettőt van szerencsém, vagy jobban mondva szerencsétlenségünk, bemutatni.

Az egyik F. Dolfi, ezelőtt még csak tíz évvel gyűrűs; ez uzsora útján, mert azt nagyon ügyesen manipulálta, – tíz forintnál többet nem adott kölcsön, és erre minden hétre csak 50 kr kamatot kellett fizetni; 50 kr nem sok; de mennyit tesz ez ki, kamatra számítva, azt az én gyenge eszem nem képes kiszámítani. (260% – Szerk.) Elég az hozzá, hogy annak a piócának mostan már 100,000 firt vagyona van, és csak úgy lóhátról, mert most már paripán jár, nézi le a világot.

Most jön numero 2: az Áron gazda név alatt ismeretes; szinte rongygyal kezdte a nagyszerű gseftelést, és úgy a városi mint a vidéki urakat fosztogatta, és minden 100 firta csak 5 firt egy hétre, a mi természetesen bölcs belátása szerint nem sok. A következése mindennek az lett, hogy az urak mind koldusok, és a koldus zsidók mind urak lettek. Így folytathatnám még tovább, egészen le a zsidó papig; de kár a tintát és papírt vele piszkolni. És ha mindnyájunk úgy érezne mint én, nem írással kellene ezen kérdést megoldani, hanem – – – mert sajnos, attól félek, hogy nem lesz eredménye, mert ezeknek van sok pénzeszacskójuk, és ezelőtt mindenki meghajlik.

T. szerkesztő úr! Keresztényi kötelességemnek tartom azt is tudatni, hogy mily gaz henczegő náció ez a zsidó faj, és borzad a lelkem a hányszor hallanom kell, hogy városunkban a zsidóknál a kutyákat mind „Istóczy”-nak nevezik. Az istenre kérem t. szerkesztő úr, tessék végezt a városi kapitányhoz, vagy a polgármesterhez folyamodni, hogy ezt tiltsa meg, én magam egy néhányat föbe ütöttem, de szaporodnak mint a zsidók. (Kérjük t. levelezőnket, ezeknek a zsidóknak a nevét velünk, tudatni. – Szerk.)

Aldja meg az Úristen, és adjon képviselő úrnak erőt és egészséget ezen harcban; és ha sikerülni fog terve, a mit édes mindnyájunk csak kívánhatunk, az emberiségnek nagy szolgálatot teend. Ha megengedi t. képviselő úr, még bátor leszek egynehány zsidó históriát jövőre becses lapjába beküldeni. (Tudósításait mindig szívesen vesszük. – Szerk.)

Egy nagykárolyi iparos.